

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

ühes kunkirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. FULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektiooni juhataja J. Janusson

Sektiooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektiooni juhataja J. Kurkus

Sektiooni nõukogu esimees Prof. P. Kõpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 12

Tallinn, 24. märtsil 1936

II aastakäik

SISU:

Lhk.

PÕLLUMAJANDUS	
Mesindus 1935 a	230
Ostuüksustite hinnad	231

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS	
Väliskaubandus veebruaris 1936 a	232
Raudtee tegevus ja tulud 1935 a.	236
Lühitudiseid	238

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Võiturg	239
Peekoniturg	240
Tapaloomade ja lihaturg	241
Kanamunaturg	241
Piimaturg	241
Teraviljaturg	242
Linaturg	243
Kartuliturg	243
Aedviljaturg	243
Kalaturg	244

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID	
Läti väliskaubandus 1935. a	244

INFORMATSIOONI OSA	
Esti Panga nädalaruanne	248
A/s. G. Scheel ja Ko. Panga bilanss	249

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED	
Karjasaaduste väljaveo areng Soomes	250
Leedu võiekaport	251
Listuvas Bankas'e (emissioonipanga tegevus)	253
Esti väliskaubanduse bilanss	253

CONTENTS:

Page

AGRICULTURE	
Apiculture in 1935	230
Prices of Concentrated Feed	231

INDUSTRY AND TRADE	
Foreign Trade in February 1936	232
Activity and Revenue of Railways in 1935	236
Sundry Information	238

AGRICULTURAL MARKETS	
Butter Market	239
Bacon Market	240
Cattle and Meat Market	241
Egg Market	241
Milk Market	241
Grain Market	242
Flax Market	243
Potato Market	243
Vegetable Market	244
Fish Market	244

FOREIGN COUNTRIES	
Latvian Foreign Trade in 1935	244

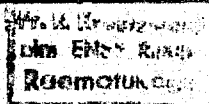
INFORMATION PART	
Esti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	248
Balances Sheet of G. Scheel & Co Ltd.	249

FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Development of Cattle Produce Export from Finland	250
Lithuanian Butter Exports	251
Activity of Listuvas Bankas	253
Estonian Trade Balances	253

Kuukiri „Konjunktuur“

avaldab Konjunktuurinstituu di uurimistõid ja annab Konjunktuurindekseis arvulisi tulevasteid majandusele kohta originaalsel ja piltlikul kujul.

Kuukiri „KONJUNKTUUR“ ilmub iga kuu algul vihkudena 64—80 lk.
 Tellimishind Kr. 8.— aastas, poolaastas Kr. 5.—
 ühes nädalikirja „MAJANDUSTEADETEGA“ „ 12.— aastas, poolaastas „ 7.—

PÕLLUMAJANDUS

MESINDUS 1935. A. — APICULTURE IN 1935.

P. Kind.

Mesiperede koguarv võrreldes eelmise aastaga näitas tunduvalt suurenemist. Talvel otsasaanud mesiperede arv oli väiksem kui aasta varem ja suve esimesel poolel juba tuli varakult arvukalt juurde uusi mesiperesid, nii et nende arv tõusis eelmise aasta 59 480-lt 65 900-le, suurenedes seega 6 420 pere ehk 10,8% võrra. Mesiperede arvuline suurenemine tuli ilmsiks kõigis mais, samuti ka alevs ja linnades. Maalasuvate mesiperede arv suurenes eelmise aasta 58 220 perelt 64 490 perele ja linnades ning alevites olevate mesiperede arv suurenes eelmise aasta 1 260 perelt 1 410 perele.

Maade järgi on mesiperede arv väga erinev, samuti nagu üksikute maade administratiivne ulatuski. Suurima mesiperede arvuga on suurimad maad — Viru- ja Tartumaa, kuna väikseim oli mesiperede koguarv Petseri- ja Valgamaal. Mesiperede arvu levik absoluutarvudes ei näita õiget pilti mesilastepidamise levikust, seepärast kasustame siin võrdlusandmeid maapinna ja ka talundi elanikkude arvu kohta.

Keskmiselt tuli Eestis möödunud aastal mesiperesid ühe km² kohta 1,5 peret, kusjuures mesiperede arv oli tihedam kui riigikeskmiselt Järva-, Viljandi-, Valga- ja Võrumaal, kuna väiksem kui riigikeskmiselt oli mesiperesid kõigis siinimetamata mais. Arvatult pindalale peab tähendama, et mesiperede arv oli tihedaim Järvamaal ja hõredaim Läänemaal.

Talundi elanikkude kohta muutub pilt pisut teissugusemaks kui pinnale arvatult. Viimase (1929. a.) põllumajandusliku üleskirjutuse andmeil selgus mesiperede arvu talundi elanikkude arvule arvates, et iga 100 talundi elaniku kohta oli mesiperesid 7,5. 1929. a. kuni tänini on aga mesiperede arv kasvanud palju jõudsamini kui talundi elanikkude arv, mispärast võib arvata, et praegu on mesiperesid ühe talundi elaniku kohta enam kui tollal. 100 talundi elaniku kohta oli mesiperede arv suurim (üle 12) Pärnu- ja Viljandimaa piiril ja üksikuis kohis Tartu- ja Virumaa, kuna kõige hõredam oli mesiperede arv 100 ta-

lundi elaniku kohta Hiiumaa ja Saaremaal ja ka suures osas Petserimaal. Arvestades mesiperede arvulist levikut võrreldes maapinnaga ja talundite elanikkude arvuga, võime järeldada, et mesilastepidamine on levinud enam Kesk-Eestis kui äärtel, olgugi et läänemaal turustavad mett sageli enam kui Kesk-Eesti.

Meeturustamine oleneb väga suurel määral omatarvitusest ja toodangust. Möödunud aasta oli meetoodangult kehvemaid, mis oli tingitud peamiselt ebasoodsaist ilmastikuoludest.

Piilku tagasi heites möödunud aasta mesinduse kohta peab tähendama, et suve esimene pool oli küllalt rahuldav, kuna teine pool oli mesindusele täiesti ebasoodus. Suur osa möödunud aasta meesaagist koguti ka suve esimesel poolel ja see meekogumise hooaeg kestis ka ainult paar nädalat, kuna juulis hakkasid alatised vihmad meekogumist takistama ja see kestis kogu suve kuni hilissügiseni.

Olenedes ebasoodsaist ilmastikuoludest kujunes keskmine meetoodang pere kohta madalamaks kui viimase 10 a. jooksul. Riigi keskmiselt saadi pere kohta 4,9 kg mett. Parimaid toodanguid saadi Saare-, Viljandi-, Valga- ja Virumaa, kuna eriti madalad olid meetoodangud Petseri-, Lääne- ja Järvamaal. Madalam kui möödunud aastal oli meetoodang 1923. ja 1925. a., mil saadi riigikeskmiselt ainult 2 kg mett pere kohta. Kõrgeim oli meetoodang riigikeskmiselt 1926. a. — 9,7 kg. Arvestades madalamaid keskmisi meetoodanguid, kujunes ka mee kogutoodang madalamaks kui eelmisel ja mõnelgi varem aastal, olgugi et mesiperede arvu suurenemine aitas omalt poolt suurendada mee kogutoodangut. Meetoodanguist viimase 10 a. jooksul annavad ülevaate allolevad arvud:

Ühes mee kogutoodangu langusega langes ka meekogus keskmiselt elaniku kohta eelmise aasta 0,36 kg-lt 0,27-le.

Vaatamata väiksemale meesaagile ei näidanud hinnad siiski tõusu, vaid jäid eelmise aasta tasemele. Kuude järgi

Mesiperede arv ja meetoodang.

Number of Hives, and Production of Honey.

	Perede arv 1000 Number of Hives in 1000	Meetoodang in Honey Production in Tns.	Keskmine toodang pere kohta kg Average Production per Hive in kg
1995	65,9	322,9	4,9
1984	59,5	410,6	6,9
1933	54,2	422,8	7,8
1932	51,2	394,2	7,7
1981	49,1	265,1	5,4
1980	47,8	339,4	7,1
1929	48,0	312,0	6,5
1928	49,2	300,1	6,1
1927	41,5	238,1	5,7
1926	37,3	362,4	9,7

olid meehinnad aasta algul ja suve lõpp- ning sügise alguskuul kõige madalam. Kõige kõrgemad olid meehinnad kevadkuul ning 1935. a. lõppkuul näitas hind taas tõusu. Vaadeldes meehindu linnaturgudel võib märkida suuri erinevusi, mis ei ole sageli kooskõlas mesilastepidamise levikuga. Säärane lahkuminek on seletatav seega, et mee omatarvitus ja turutoodangud ei ole kõigis mesilastepidamise valdkondades ühtlased ja ka meetoodangud maade järgi näitasid võrdlemisi suuri lahkuminekuid. Saaremaal, kus toodangud olid möödunud aastal paremad, on ka hind odavam, kuid Viljandimaal, kus toodang võrdne Saaremaa omaga, oli hind märgatavalt kõrgem, mis olemis nähtavasti suuremast nõudmisest mee järele. Samasuguseid lahkuminekuid võib panna tähele ka mujal.

OSTUJÕUSÖÖTADE HINNAD. — PRICES OF CONCENTRATED FEED.

Ostujõusöötade kasutamisel meie karja-majanduses ei saa vaadata kui kindlale ja teatud tendentsiga nähtusele, vaid see sõltub paljudest kõrvalmõjudest, millest on tähtsamad: 1) oma söödatoodangu kujunemine ja 2) piima- ja jõusöötade hindade vaherkord. On oma söödatoodang madal ja piima- ning ostujõusöötade hindade vaherkord küllalt soodus ostujõusöötade tarvitamiseks, siis on märgata ostujõusöötade tarvituse tõusu. Tarvitusele vähendavalt mõjub otseselt kõrge söödaviljatoodang ja selleks ebasoodus piima- ja ostusöötade hindade vaherkord. Kriisiaastail, mil talude rahaline sissetulek oli madalate turuhindade tõttu nagunii madal, hoiduti igasuguseist võimalikest rahalisist kulutustest ja seoses sellega näitas ka jõusöötade tarvituse langust. Kõige väiksem jõusöötade kasustamine langeb lihte just majanduskriisi raskemate aastatega. Viimased paar aastat näitavad omakorda uut tarvituse tõusu, mis tendents kestab ka käesoleval aastal.

Tänavusele ostujõusöötade tarvituse suurenemisele aitab tunduvalt kaasa valitsuse poolt kindlustatud vähihind, mis on 1,60 kr. eelmise aasta 1,40 kr. vastu — seega on tänavune kindlustatud vähihind 14% kõrgem eelmisest aastast. Valitsuse poolt kindlustatud kõrgema vähihinna kaudu on loodud

põllupidajale ostujõusöötade tarvituseks käesoleval hooajal palju soodsamaid eeldusi, kui need olid eelmisel aastal samal ajal. Teisalt pidurdab omakorda suuremat tarvitust jõusöötade kallinemine, mis on eriti märgatav nisukliide ja päevalillekookide juures.

	hind märtsis 1936 snt kg	hind jaan. 1935 snt kg	% 1936 1935=100
nisukliid	9,5	7,5	+26
linakookid	12,25	11,25	+9
sojatangud	13	12,25	+6
päevalillekookid	12,75	11,25	+13

Nii on praegused hinnad kõrgemad aasta tagasi olevaist hindadest nisukliidel 26%, päevalillekookidel 13%, linakookidel 9% ja sojatangudel 6%. Vaatamata tunduvalt suuremale ostujõusöötade hindade tõusule, on nende tarvituse siski praegu soodsam eelmisest talvest, sest vähihinna tõus on 14%, kuna toodud nelja tähtsama jõusööda keskmine hinna kallinemine moodustab vaid 12%. Arvestades siinjuures veel asjaolu, et nisukliide kui madalama valgusisaldusega (1 sü sisaldab 130 gr seeduva valku) sööda juures tuleb ratsioonis puuduva valgu rahuldamine ostujõusöötadest kõige kallim, siis on kliide tarvituse vähenemine tagasi ja valgutarve rahuldamiseks peamiselt õlilkookide arvel. Et õlilkookide hinnatõus on toodud kolmel liigil keskmiselt 9% üle m. a. samaaegse taseme,

ja maitseainete müük välisturgudele paisus 45,8% ning valmissaadustel 12,8%, kuna toor- ja poolvalmisainete väljavedu kahanes 14,7% võrra.

Toit- ja maitseainete väljaveo kasvu peapõhjustajaks oli liha ja lihakauba ning teravilja ja kartulite suurenenud väljavedu. Liha ja lihakaupa veeti välja k. a. veebruaris nii koguselt kui väärtuselt ligi 2 korda enam kui l. a. samal kuul, kuna teraviljamüügist saadud summa ületas l. a. arvud 5-kordselt. Kartulite väljavedu ulatus k. a. veebruaris 108 tuh. kr-le, kuna l. a. samal kuul nende väljavedu ei olnud. Võrreldes l. a. veebruariga näitas tagasiminekut või väljavedu — kahanes koguselt 12,5% ja väärtuselt 7,7%.

Toor- ja poolvalmisainete väljaveo langus tuleb panna peamiselt metsamaterjali ja tselluloosi arvele. Nii esimese kui ka teise eksport tõmbus tublisti tagasi. Peale nimetatud kahe olulisema aine kahanes väärtuselt toornahkade ning väiksemal määral lina ja takkude väljavedu. Vaatamata sellele, et bensiini väljavedu näitas tõusu ja toorõli langust, jäid põlevkivisaaduste (toorõli ja bensiini) arvud üldsummas endisiks. Peale selle suvenes veel kunstsarve väljavedu. Võrreldes l. a. veebruari andmetega kahanes väärtuselt metsamaterjali väljavedu 46,2% ja tselluloosil 22,1%. Kuigi lina- ja takkude müük välisturgudel jäi koguselt peagu endiseks, kahanes väärtuselt 12,7% võrra. Ka toornahkade eksport langes väärtuselt 58,3% ja põlevkiviõli ligi 100%, kuna kunstsarve eksport paisus nii koguselt kui väärtuselt ligi 2-kordseks. Sama võrra suurenes väärtuselt ka bensiini väljavedu, kuna koguse järgi oli tõus veelgi suurem (2½-kordne).

Valmissaaduste rühmas kasvas kõige enam ajalehe- ja trükipaberi, puuvillase riide ja jämeda linaseriide väljavedu, kuna puuvillase lõnga ja džuuatriide ning kottide eksport osutas tagasiminekut. Võrreldes l. a. veebruari andmetega suurenes viineeri ja toolipõhjade väljavedu 9,3%, ajalehe- ja trükipaberi 39,3%, puuvillase riide 27,5%, jämeda linase riide 200,0% ja tahvelklaasi 6,7%, kuna puuvillase lõnga ja miidi

eksport kahanes 23,6% ja džuuatriidel ning kottidel 23,4%.

Elusloomade väljavedu osutas k. a. veebruaris õige tugevat aktiivsust, mis toimus peamiselt sigade arvel. Sigade väljavedu ulatus veebruaris 7863 seale, kuna l. a. samal kuul sigade väljavedu ei olnud. Ka hobuste eksport ületas väärtuselt l. a. veebruari arvud ligi 5-kordselt.

Sissevedu. — Imports.

Sisseveo alal näeme tõusu kõikides kaubarühmades. Kõige enam kasvas valmissaaduste, siis toit- ja maitseainete ja lõpuks toor- ja poolvalmisainete sissevedu. Valmissaaduste import ületas väärtuselt l. a. arvud 40,1%, toit- ja maitseainetel 21,3% ja toor- ning poolvalmisainetel 11,8% võrra.

Väliskaubanduse läbikäik veebruaris 1935-36.

Turnover of February Foreign Trade 1935-36.

	Veebruar		I. I — 29. II		1935 % 1935
	1936	1935	1936	1935	
	1000 kr. — in 1000 kr.				
Väljavedu — Exports .	5 809	4 692	12 009	10 628	+13,0
Sissevedu — Imports .	5 396	4 207	11 489	9 181	+25,4
Läbikäik — Turnover .	11 205	8 899	23 498	19 739	+18,7
Väljavedu ±					
Exports ±	+413	+486	+520	+1407	
	1000 tn. — in 1000 tns.				
Väljavedu — Exports .	20	19	46	55	+16,4
Sissevedu — Imports .	20	12	51	39	+30,8
Läbikäik — Turnover .	40	31	97	94	+3,2

Valmissaaduste rühmas kasvas peagu kõikide olulisemate ainete sissevedu, ent suuremat aktiivsust ilmutas toormaterjalide ja tootmisvahendite, nagu metallide, jõu- ja töömasinate, elektrimasinate, aparaatide ja -tarvete ning transportvahendite sissevedu. Õige tagasihoidlikult esines tõus tekstiiltööstussaaduste sisseveos, millest puuvillase riide ja villase lõnga ja miidi import näitas isegi tagasiminekut. Võrreldes l. a. veebruariga paisus metallide, töötletud nahkade, kummi ja kummikauba, elektrimasinate ja -aparaatide ning tarvete sissevedu ligi 2-kordseks, kuna jõu- ja töömasinate ning transportvahendite sisseveo tõus oli veelgi suurem.

Toor- ja poolvalmisainete rühmas kahanes ainult džuuudi ja bensiini sissevedu, kuna kõik teised osutasid tõusu. Nii

ületas toornahkade sissevedu 1. a. veebruari arvud ligi 2-kordselt ning kivisöe ja koksi omad ligi 9-kordselt. Väiksemal määral suurenes väärtuselt veel puuvilla (8,0%), villa (41,5%), petrooleumi (40,7%) ja väetiste (32,3%) sissevedu, kuna bensiiniimport kahanes 10,3% ja džuurid 60,4%.

Toit- ja maitseainete rühmas

KAHE KUU TULEMUSI. — RESULTS OF 2 MONTHS.

Käesoleva aasta esimese 2 kuu tulemused näitavad, et tõus väliskaubanduses kestab pidevalt edasi. Kuigi juba mullu saavutasime tunduvalt suurema kaupade läbikäigu kui aasta varem, ületab 2 kuu läbikäik tänavu 1. a. sama ajavahemiku arvud 3,7 milj. kr. (18,7%) võrra. Sellest summast langes sisseveo arvele 2,3 milj. kr. (25,4%) ja väljaveo arvele 1,4 milj. kr. (13,0%). Seega suurenes sissevedu tunduvalt enam ning seetõttu kahanes bilansi aktiivsus 1,5 milj. kr.-lt 0,5 milj. kr.-le.

Väljaveo suurenemine toimus võrreldes 1. a. 2 kuu andmetega üldjoontes peamiselt elusloomade ja toit- ning maitseainete arvel. Kõige enam kasvas elusloomade väljavedu, ületades 1. a. arvud 1,5 milj. kr. (ligi 100 kordselt). Toit- ja maitseainete eksport kasvas 18,2% ja valmissaaduste 7,0%, kuna toor- ja poolvalmisainete väljavedu kahanes 15,7% võrra.

Toit- ja maitseainete väljaveo kasv on tingitud peamiselt liha ja lihakauba ning kartulite suurenenud väljaveost. Liha ja lihakauba müügist välisurgudele saime tänavu 385 tuh. kr. (60,3%) enam kui mullu, kuna kartulite eksport kasvas koguselt 4-kordselt ja väärtuselt tunduvalt soodsamate hindade tõttu ligi 6-kordselt. Ka teravilja väljavedu ületas 1. a. arvud 38 tuh. kr. (9,5%) võrra, kuna võimilikk välisurgudele püsib nii koguselt kui väärtuselt peagu 1. a. tasemel.

Toor- ja poolvalmisainete väljaveo langus tuleb panna peamiselt metsamaterjalil ja tselluloosi arvele. Võrreldes 1. a. esimese 2 kuu andmetega, kahanes metsamaterjalil väljavedu koguselt 9 tuh. tn. (48,7%) ja väärtuselt 487 tuh. kr. (55,3%) ning tselluloosi eksport nii koguselt kui

suurenes värske puuvilja (apelsinide, mandariinide, viinamarjade ja banaamide), viinade ja veinide ning heeringate ja suhkru sissevedu, kuna soolaimport jäi peagu endiseks. Võrreldes 1. a. veebruariga kasvas väärtuselt heeringate sissevedu 36,0%, suhkru 8,5% ja värske puuvilja sissevedu 3½-kordselt.

väärtuselt enam kui poole võrra. Ka toornahkade väljavedu osutas väärtuselt tugevat tagasiminekut (69,4%), kuna lina ja takkude (25,3%), bensiini (52,6%), põlevkiviõli (45,3%) ja kunstsarve (38,6%) väljavedu näitas tõusu.

Kaubarühmade osatähtsus väärtuselt

I. I. — 29. II 1935-36 (%).

Percentages of Separate Groups of Merchandise According to Value I.I — 29.II 1935-36.

	Väljavedu Exports		Sissevedu Imports	
	1936	1935	1936	1935
I Elusloomad — <i>Animals, living</i>	12,6	0,1	0,2	0,0
II Toit- ja maitseained, joogid — <i>Food Products, Stim. Bever.</i>	28,2	27,0	12,9	6,9
III Toor- ja poolvalmisained — <i>Raw and Semi-Manufact. Ma-</i> <i>terials</i>	36,5	48,9	30,9	37,4
IV Valmissaadused — <i>Manufactured</i> <i>Articles</i>	22,7	24,0	55,8	55,5
V Kallismetallid ja -kivid — <i>Pre-</i> <i>cious Metals and Stones</i>	—	—	0,2	0,2
Kokku — <i>Total</i>	100	100	100	100

Valmissaaduste rühma tähtsaimast aineist kahanes väärtuselt ainult puuvillase lõnga ja niidi (27,6%) ning džuurtriide ja kottide (40,1%) väljavedu, kuna kõik teised osutasid tõusu. Nii paisus vineeri ja toolipõhjade väljavedu 2,1%, puuvillasel riidel 31,1%, jämedal linaasel riidel 70,8% ja tahvelklaasil 39,5%.

Elusloomade väljavedu kasvas suurenenud sigade ekspordil arvel. Viimaste väljavedu ulatus tänavu 15 764 seale, kuna 1. a. esimesel 2 kuul sigade väljavedu ei olnud.

Jälgides sisseveetud kaupade koostist ja võrreldes neid 1. a. 2 kuu andmetega näeme, et kõige enam paisus toit- ja maitseainete (134,7%), siis valmissaaduste (26,0%) ja lõpuks toor- ja poolvalmisainete (3,8%) sissevedu.

Sisse- ja väljaveo tähtsamad ained. — Principal Commodities of Foreign Trade.

	Veebruar — February				1./1—29./11			
	ton.		1000 kr.		ton.		1000 kr.	
	1938	1935	1936	1935	1936	1935	1936	1935
VALJAVEDU — EXPORTS.								
Üldse: — Total:								
	20 372	19 070	5 809	4 692	46 437	55 126	12 009	10 628
I. Elusloomad (arv) — Animals, living (number)	7 982	3	745	2	15 900	35	1 510	16
II. Toit- ja maitseained, joogid — Food Products, Stim. Bever.	4 964	1 710	1 678	1 151	10 729	7 549	3 390	2 867
Sellest: — thereof:								
Teravili — Corn	1 750	402	214	41	4 760	4 102	430	401
Kartul — Potatoes	1 748	—	108	—	2 889	895	173	32
Või — Butter	885	440	600	650	938	984	1 446	1 448
Munad — Eggs 1000 tk.	0	—	0	—	44	—	4	—
	0	—	—	—	8	—	—	—
Liha ja lihakaup — Meat and Meat Products	686	383	608	298	1 138	765	1 028	638
III. Toor- ja poolv.-ain. — Raw a. Semi-Manufact. Materials	12 021	14 063	1 874	2 198	29 496	41 314	4 384	5 199
Sellest: — thereof:								
Toornahad — Hides undressed	8	14	15	36	8	25	15	49
Metsamaterjal — Timber Materials	4 915	6 537	156	290	8 999	17 557	394	881
Tselluloos — Cellulose	3 103	3 720	325	417	6 492	13 477	707	1 525
Lina ja -takud — Flax and Tow	921	920	962	1 102	2 150	1 610	2 325	1 855
Bensiin — Benzine	304	124	87	44	724	365	208	135
Põlevikiviõli — Shale-Oil	2	1 078	0	45	8 098	2 090	125	86
Kunstsaarv — Artificial Horn	84	46	101	104	139	102	310	228
IV. Valmisraud — Manufactured Articles	3 387	3 292	1 513	1 341	6 213	6 263	2 725	2 546
Sellest: — thereof:								
Vinaer ja -toolipõhjad — Plywood and Chatr-backs	1 788	1 702	330	302	3 217	3 223	626	613
Ajalähe- ja trükipaber — News- a. other Printing Paper	633	466	124	89	1 156	1 234	225	228
Puuv. lõng ja -niit — Woollen Yarn and Thread	60	70	155	203	112	135	284	302
Puuv. riie — Cotton Piece Goods	113	49	390	306	197	120	670	511
Linane riie jäme — Linen, coarse	58	19	120	40	79	46	164	98
Džutrite ja -kotid — Jute Cloth and Sacks	89	99	49	64	162	252	91	152
Tsement — Cement	—	—	—	—	—	—	—	—
Tahvelklaas — Sheet Glass	394	317	64	60	778	466	120	86
V. Kallismetallid ja -kivid — Precious Metals and Stones	—	—	—	—	—	—	—	—
SISSEVEDU — IMPORTS.								
Üldse: — Total:								
	19 300	12 245	5 396	4 207	51 241	38 677	11 429	9 160
I. Elusloomad (arv) — Animals, living (number)	44	1	4	0	103	2	23	0
II. Toit- ja maitseained, joogid — Food Products, Stim. Bever.	3 113	3 124	382	315	16 761	6 799	1 483	632
Sellest: — thereof:								
Heeringad — Herrings	221	177	34	25	337	272	55	40
Sool — Salt	1 027	1 082	20	20	6 441	2 914	82	57
Suhkur — Sugar	1 277	1 861	154	142	3 812	2 826	688	293
III. Toor- ja poolv.-ain. — Raw a. Semi-Manufact. Materials	12 104	6 774	1 738	1 555	24 483	25 717	3 552	3 421
Sellest: — thereof:								
Toortubak — Tobacco unmanufact.	89	85	60	59	99	90	158	155
Toornahad — Hides undressed	157	126	179	101	851	269	418	231
Džut — Jute	159	493	44	111	341	629	98	143
Puuvill — Cotton	497	399	605	560	946	905	1 143	1 225
Vill — Wool	30	26	92	65	65	85	208	135
Kiviüsti ja koks — Coal and Coke	3 735	280	62	7	10 690	12 066	169	213
Petrooleum — Petroleum	1 805	1 034	83	59	3 055	2 715	192	156
Bensiin — Benzine	280	328	26	29	687	691	67	60
Väetised — Fertilisers	4 327	2 688	209	158	4 517	5 575	216	295
Vävel puhastam. — Sulphur unpurified	—	—	—	—	330	—	23	—
IV. Valmisraud — Manufactured Articles	4 583	2 347	3 254	2 323	9 997	6 161	6 408	5 087
Sellest: — thereof:								
Puuv. riie — Cotton Piece Goods	6	12	44	105	9	19	67	181
Villane lõng ja -niit — Woollen Yarn and Thread	17	22	133	153	68	57	441	406
Kunstiõli lõng ja -niit — Rayon Yarn and Thread	35	19	191	114	62	37	333	220
Raud ja teras — Iron and Steel	2 108	978	327	147	4 897	2 693	756	442
Kummi ja k. kaup — Rubber and Rubber Goods	33	23	103	59	67	47	194	127
V. Kallismetallid ja -kivid — Precious Metals and Stones	0	0	18	14	0	0	23	20

Valmissaaduste rühmas osutas tugevat tõusu metallide, jõu- ja töomasinate, elektrimasinate, -aparaatide ja tarvete ning transportvahendite sissevedu. Võrreldes l. a. 2 kuu andmetega kasvas jõu- ja töomasinate sissevedu 78,6%, metallide 64,3%, elektrimasinate, -aparaatide ja tarvete 56,6%, transportvahendite 51,8%, kunstsiidist lõnga ja niidi sissevedu 8,6%, kuna puuvillase riide import kahanes 63,0% võrra.

Toor- ja poolvalmisainete rühmas suurenes võrreldes mullusega toornahkade 81,0%, villa 12,4%, petrooleumi 23,1% ja bensiini sissevedu 11,7%, kuna puhastamata väävli import, mis ulatub tänavu 26 tuh. kr.-le puudus l. a. esimesel 2-kuul täiesti. Kahanenud on väetiste sissevedu 26,8%, kivisöe ja koksi 20,7%, džuudi 32,9% ja puuvilla sissevedu 6,7%.

Toit- ja maitseainete sisseveo tõus toimus peamiselt erakordse suhkru- ja rukkimpordi tõttu Lätist. Suhkrut ostisime Lätist tänavu 942 tn 364 tuh. kr. väärtuses

ja rukist 4772 tn 292 tuh. kr. väärtuses, kuna l. a. esimese 2 kuu jooksul nimetatud ainete sissevedu Lätist ei olnud. Võrreldes mullusega suurenes väärtuselt suhkru sissevedu 134,8%, heeringate 37,5% ja soola 43,9%.

Tähtsamate välisriikidega tõusis kaubavahetus k. a. 2 kuul (võrreldes l. a. sama ajavahemiku andmetega): Saksa, P.-Am. Ühendriikide, Läti, Prantsuse, Rootsi, Soome, NSVL, Norra ja Leeduga, kuna kahanes: Briti ja Poolaga. Tähtendatud riikidega oli meil k. a. 2 kuu kaubavahetuse bilans aktiivne: Britiga +1,7 milj. kr., Rootsiga +662 tuh. kr., Soomega +512 tuh. kr., Prantsusega +347 tuh. kr. ja Poolaga +88 tuh. kr., kuna passiivne oli: P.-Am. Ühendriikidega — 1,0 milj. kr., Lätiga — 640 tuh. kr., N. S. V. Liiduga — 180 tuh. kr. ja Leeduga — 63 tuh. kr. Kõrvutades k. a. 2 kuu andmeid l. a. sama ajavahemikuga näeme aktiivsuse tõusu: Prantsuse, Rootsi, Soome, ja Poolaga ning kahanemist Britiga, kuna passiivsus süvenes P.-Am. Ühendriikide ja Saksaga.

RAUDTEE TEGEVUS JA TULUD 1935. A.

ACTIVITY AND REVENUE OF RAILWAYS IN 1935.

1935. a. elavnes raudtee tegevuses reisijate liiklus ja tulu sellest osutus tulemusrikkamaks, kuna kaubavedu vähenes ja temast laekuv tulu kaldus vähene-misele.

Elavnenud reisijate liiklus, mis algas l. a. lõpul, kestis kogu 1935. a. Reisijate liiklust iseloomustavad järgmised arvud tuh.

	1935	1934
Reisijaid	9 199	8 413
salfest: I—II klassis	195	111
III "	9 004	8 302
reis.-km üldse	269 420	251 053

Reisijate arv kasvas 8413 tuh.-it m. a. 9199 tuh.-le k. a., seega tõus 786 tuh. ehk 9,3%, millest üle riigipiiri käinud reisijate arv suurenes 5 tuh. ehk 0,6% võrra, kuna kaaluvama enamuse annab kohaliku liikluse elavnemine. Reisijate arv II klassis suurenes 75,9%, kuid oma madala osatähtsuse tõttu (2,1%:1,3% reis. üldarvust k. a. kasuks) ei pease see mõjutama üldist tõusu. Reisijad

III klassis moodustavad 97,9%:98,7%-se osatähtsuse käesoleva aasta kasuks ja juurdekasv III klassis ulatus 8,5%. Suurenenud reisijate arv põhjustas ka reis.-km tõusu 269 420 tuh.-le 251 053 tuh.-it m. a., seega juurdekasv 18 367 tuh. km ehk 7,3%. 54,4% reis.-km üldsummast kaeti aasta teisel poolel. Reisijate liikluse vaatlemisel kuude järgi osutub suhteliselt aktiivsemaks liiklus suvekuul (läbisõidetud km juunis 11,4%, juulis 10,3%, augustis 10,8% ja septembris 9,5% k. a.; eelmisel aastal vastavad arvud 10,8%, 11,3%, 11,5% ja 9,5%), kuna ülejäänud kuul liiklus kõigub 5,9%—7,4% vahel, arvatud välja aprill ja detsember, mil pühad (kevadpühad ja jõulud) põhjustavad elavamalt liiklust (esimene 8,4%, teine 9,3% k. a., eelmisel aastal oli vastav osatähtsus 7,2% ja 8,6%).

Pagasiat veeti 5,4 tuh. tn. mulluse 5,7 tuh. tn. vastu, koguselt vähem 0,3 tuh. tn. ehk 5,3% eelmisest aastast, kuid tn.-km suurenesid 460 tuh.-it 507 tuh.-le, seega 47 tuh. tn.-km ehk 10,2% võrra enam mullusest. Ühe tn.

keskmise veokaugus pikenes 112,7 km-le 80,7 km-lt aasta varem.

Kui reisijate liikluses on pidev tõus, siis vastandina sellele näeme kaubaveos kahanemist. Maksulist kaupa veeti tänavu võrreldes eelmise aastaga:

	1985	1984	±%
tn tuh.	2 209	2 901	- 4,8
sellest: kohalikku tuh	2 159	2 205	- 2,1
eksportkaupu „ . . .	14	24	-41,7
importkaupa „ . . .	86	92	-60,9
tn-km tuh.	214 485	239 780	-10,6
sellest: kohalikku tuh	208 981	225 506	- 7,3
eksportveo „ . . .	2 978	4 538	-34,6
importveo „ . . .	2 476	9 721	-74,5

Üldse kahanes veetud kaubakogus 112 tuh. ehk 4,8% võrreldes veoga aasta varem, millest omab 53,9%-se osatähtsuse välisvedude kahanemine. Võrreldes sisemaisi vedusid mullusega, näeme nende vähenemist ainult 2,1%, kuna eksport- ja importvedu kahanes, esimene 41,7% teine 60,9% võrra. NSVL-st imporditi 83,3% ehk 30 tuh. tn., kust tähtsamate aineteria veeti superfosfaati 3780 tn., keedusoola 8229 tn., kaoliini 2273 tn., määrdeõlisid 1749 tn., mahmi 1850 tn. ja petrooleum-i 1241 tn. Eksportkaupadest läks NSVL-u ca 6 tuh. tn kaupa ehk 42,9% ja Lätti ca 5,8 tuh. tn. ehk 41,4%. Venesse veeti peamiselt elusloomi: sigu 12 271 tk., sarvloomi 1702 tk. ja hobuseid 56 tk.

Vähenenud kaubakogus ja veokoguse lühenemine põhjustasid ka tn-km vähenemist. Kui mullu oli tn-km 239 780 tuh., siis tänavu langes tn-km arv 214 435 tuh-le, seega langus 25 345 tuh. tn-km ehk 10,6% võrra ja keskm. veokaugus lühenes mulluse 103,3 km-lt 97,1 km-le ehk 6,0%. Importkaupade kogus kahanes 41,7%, kuna tn-km vähenesid 74,5%, mis on tingitud sisseveokaupade jäämisest riigipiiri lähedaisse jaamadesse. Keskmise veokaugus lühenes 68,8 km-le 1. a. 105,7 km-lt. Vastandina importkauba keskmisele veokauguse lühenemisele näeme eksportkaupade veoalguse kaugenemist riigipiirist. Kui mullu oli eksportveo keskmiseks veokauguseks 189,7 km, siis tänavu pikenes see 212,7 km-le. Kaubavedu raudteel toimub enamuses aasta esimesel poolel, mil koguselt veeti 53,6% k. a. eelmise aasta 53,2% vastu ja tn-km oli vastavalt 55,1% : 53,0%. Kaubavedu muutub elavamaks alates märtsiga, mida põhjus-

tab talve jooksul jaamadesse koondatud metsamaterjali transport raudteel. Tn-km üldarvust omavad märtsis kaetud km 11,1%, aprillis 8,5%, mais 9,8% ja juunis 8,4%-se osatähtsuse. Vastavad arvud olid eelmisel aastal 9,5%, 9,8%, 9,3% ja 9,2%. Aasta teisel poolel kähaneb raskekaalulise kauba vedu ja enamuses veetakse põllumajandussaadusi. Sügise tulekuga väheneb kaubavedu halbade juurdeveoteede tõttu ja jõuab osatähtsusele miinimumini detsembris (tonne 6,6% : 6,3% ja tn-km 6,5 : 6,1% vastu k. a. kasuks.) Keskmiselt veeti kuus kaupu 184 tuh. tn k. a. 193 tuh. tn. vastu 1. a. ja tn-km kaeti vastavalt 17 869 : 19982 k. a. kahjuks.

Vähenenud kaubavedu, mis on peamiseks tuvaluulikeks raudteel, põhjustab ka tulude vähenemist. Tulude laekumist iseloomustavad kahe tegevusaasta kõrvutatud arvud tuh. kr.

	1985	1984	±%
Üldse	12 212	12 480	- 2,1
sellest: reisijateveost . . .	4 532	4 138	+ 9,5
pagasi- ja postiveost . . .	460	450	+ 2,2
kaubaveost	6 747	7 494	-10,0
mitmesug. tulud	480	398	+20,6

Võrreldes aktiivsemaid tululiike, näeme tõusu 394 tuh. kr. ehk 9,5% võrra reisijateveost, kuna teine, osatähtsusest suurem, tululiik ületab kahanemisega esimese juurdekasvu. Kaubaveost laekuv tulu kahanes 747 tuh. kr. ehk 10,0% võrra. Olgugi et ka väiksema osatähtsusega tululiigid suurenesid (pagasiveost 10 tuh. kr. ehk 2,2% ja mitmesug. tulud 82 tuh. kr. ehk 20,6%) põhjustab kaubaveost laekuva tulu suur kahanemine üldtulus vahenemist 268 tuh. kr. ehk 2,1% võrra k. a. kahjuks.

Ekspluataerimiskuludeks kulutati tuh. kr.

	1985	%	1984	%	±%
Üldse	11 739	100,0	10 948	100,0	+ 7,2
sellest: teenistustasuks	5 007	42,6	4 944	45,2	+ 1,8
rongide liikumiseks ja vedudeks	1 976	16,8	1 902	17,4	+ 3,9
veorevabinõude korrashoiuks	2 156	18,4	1 781	16,3	+21,1
teede ja hoonete korrashoiuks	1 620	13,8	1 342	12,3	+20,7

Võrreldes kahe tegevusaasta kulusid, näeme k. a. kuludes tõusu 791 kr. ehk 7,2%. Kaaluvam osa raudteekuludest läheb teenistustasuks, k. a. 5007 tuh. kr. ehk

42,6% mulluse 4944 tuh. kr. ehk 45,2% vastu, millest maksti jaamateenijaile k. a. 32,2%:32,7% vastu l. a., rongiteenijaile 10,2% eelmise aasta 10,6% vastu ja veduriteenijaile 19,1%:18,0% vastu aasta varem. Osatähtsusest järgmiseks suuremaks kuluks on tänavu veerevabinõude korrashoid — 2156 tuh. kr. ehk 18,4% mulluse 1781 tuh. kr. ehk 16,3% vastu, millest kulutati k. a. 77,9% vedurite, vagunite paranduskuludeks mulluse 70,5% asemel. Rongide liikumiseks ja vedudeks vajati tänavu 1976 tuh. kr. ehk 16,8% eelmise aasta 1902 tuh. kr. ehk 17,4% vastu, millest kulutati vedurite kihtteks 76,0%:76,8% asemel aasta varem. Teede ja hoonete korrashoiuks tarvitati 1620 tuh. kr. ehk 13,8% üldkuludest mulluse 1342 tuh. kr. ehk 12,3% vastu. Käesole-

va aasta veerevabinõude korrashoiukulu suurenes 21,1% ehk 375 tuh. kr., samuti kasvas tee ja hoonete korrashoiukulu 20,7% ehk 278 tuh. kr. võrra võrreldes l. a. Rongiliikumisekulu tõusis 3,9% ja teenistustasu palkade reguleerimise tõttu 1,3% võrra. Hrakorralised kulud suurenesid 233 tuh.-lt 335 tuh.-le kr.-le ehk 43,8%. Tänavusest erakorralisest kulust kasustati 43,9% mulluse 54,1% vastu veerevkoosseade muretsemiseks, 24,8% l. a. 5,5% asemel jaamade laiendamiseks ning hoonete ehitamiseks ja 18,8% mulluse 26,6% vastu raudteedevõrgu arendamiseks. Tänavused tulud ületavad kulusid 473 tuh. kr. ehk 4,0%-ga eelmise aasta 1532 tuh. kr. ehk 14,0% asemel. Tulude ülejääk vähenes 69,1% võrra.

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

• Üleriiklik Kaupmeeste Seltside Kesklüürit ositas Majandusministri poolt kindlaksmääratud koguse villast lõnga sisseveoks käesolevaks aastaks üksikute importöride-kaupmeeste vahel. Importitav kogus on veidi üle 70 000 kg umbes 600 000 kr. väärtuses. Osituskava kiitis Majandusministeerium heaks.

• Majandusminister andis loa a/s-le „Näitus“ Tallinnas 30. X kuni 4. XI 1936. a. raadio- ja elektriasjanduse näituse korraldamiseks ja a/s-le A. M. Luther, Tallinnas, Pikk tän. 17 (Börsi hoones) 18.—27. IV k. a. mööblinäituse korraldamiseks. Näitusel esitatakse ainult a/s mööblitehase tooteid, kuid dekoratiivesemina ka asjakohaste ettevõtete tooteid. Näituse ettevalmistustööd kestavad juba kauemat aega ja a/s tahab oma saavutisist huvitatuile anda võimalikult ülevaatlõiku ja täieliku pildi.

• Majandusministeerium lõpetas andmete kogumise riigiasutisile vajalikkude kantseleimaterjalide ja tarvete koguse kohta I poolaastal 1936/37. eelarveaastal. Kogutud andmete kohaselt ulatub vajalikkude materjalide ja tarvete koguväärtus üle 30 000 kr., millede hankimiseks korraldatakse aprilli algul võistluspakkumisi. Samuti tehti kokkuvõtte elektrilampide arvu kohta, mida vajavad riigiasutised 1936/37. eelarveaastal. Lampe on vaja ümmarguselt 40 000 tk. ja

nende soodsamaks ostuks toimetatakse võistluspakkumisi Riigi Raudteedevalitsuse poolt, kes toimetab ka lampide vastuvõttu ja ositust üksikute asutiste vahel.

• Möödunud aastal Riigi Ringhäälingu poolt välismaalt tellitud 10 tuuledina mot osutus aku-laadimispunktide asutamiseks maale proovimisiil kohaseiks. Käesoleval aastal on otsustatud avada maale veel 100 aku-laadimispunkti ning astuti ins. O. Lossmann'iga, kellel Tallinnas on isoleeritorudetehas, läbirääkimistesse, et neid tuuledinamokomplekte valmistataks kodumaal. Näidid on jõutud kokkuleppele ja hr. Lossmann ehitab kõnealolevad komplektid kodumaal, tuues välismaalt ainult generaatorid. Kodumaal valmistatud komplektid tulevad ümmarguselt 29% odavamad kui välismaalt ostes.

• Majandusminister lubas osta ja vedada sisse sukatööstust „Ilka“, S. Jakobson & Ko, Tallinnas, ühe cotton-sukamasina „Kallio“ 1933. a. tüüpi 27 600 kr. väärtuses Saksast. A/s Reinhold Toferit, Tallinnas, kaaks kudumismasinat ümmarguselt 6 000 kr. väärtuses Saksast. O/ü. Meltsi villa- ja riidevärvimistööstust, Tartus, efektiivseid lõnga korutamismasina täiendusseadise umbes 2 000 kr. väärtuses Saksast ja ühisus „Estonia Elksport-tapamajad“, Tallinnas, mitmesuguseid lihakonservimis-

osakonna seadiseid umbes 4500 kr. väärtuses Saksast.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

● A. Podčokajev, Al. Golubev & Ko-le, Tartus, Riia tän. 60 mehaanilise puutööstuse sisseseadmiseks. Ettevõtte annab tööd 18 töölisele. Jõuandjaiks elektrimootorid kogujõuga 15 h. j. Valmistatakse igasuguseid puusepa-tiseritooteid.

● A. Tomson'ile, Tallinnas, Narva mnt. 33 asuvas pesuõmblemistöökojas töö algamiseks. Töökojas leiab tööd 20 töolist. Ettevõtte on seatud üles 9 elektri- ja 10 inimjõul töötavat õmblusmasinat. Valmistatakse igasugust ihupesu.

● B. Winterfeldt'ile, Tallinnas, Suur-Tartu maant. 49 asuvas kudumistöökojas töö algamiseks. Ettevõtte annab tööd 20 töölisele. Jõuandjaiks elektrimootorid kogujõuga 9 h. j. Kootakse igasuguseid puuvilla-, siid- ja villaseid riideid.

● L. Lipeles'ele, Tallinnas, Sauna tän. 1 krt. 12 asuvas nahk- ja trikookindatöökojas töötamiseks. Töökojas leiab tööd 15 töolist. Valmistatakse mitmesuguseid nahk- ja trikookindaid.

● A/s. Tsemendivabrikule „Port-Kunda”, Kunda alevis, Virumaal, võtta tarvitusele sisseseatud tagavarajõujaam ja

katlamaja. Jõujaamas on seatud üles 750 h. j. aurumasin.

● Sukatööstusele „Ilka” — S. Jakobson & Ko, Tallinnas, viia üle sukakudumisevabrik Suur Roosikrantsi tän. 4-b. Vabrikus leiab teenistust 20 töolist, jõuandjaiks elektrimootorid kogujõuga 7 h. j. Kootakse mitmesuguseid sukki ja sokke.

● Praegu on põllupidajail päevakorral kunstväetiste vedamine kevadiseks külvihooajaks. Tänavu võib sel alal panna tähele eriti elavat tegevust ja eriti odavahinnalise vene superfosfaadi ostmist.

Meie väetisturu kohta on lähemalt võtnud sõna prof. A. Nõmmik põllumajanduse ajakirjas „Põllumajandus”.

Selles kirjutises märgitakse vene superfosfaadi kohta, et see on kvaliteedilt paranenud. Samuti on tõusnud vene superfosfaadi fosforhapendi sisaldus, kõikudes 18,5—20,2 ümber. Seega küüinib vene superfosfaadi lahustava ja üldse fosforhapendi sisaldus täiesti meie Lääne-Euroopast imporditava paremate superfosfaatide tasemel, sageli isegi neid ületades.

Kokkuvõttes märgitakse, et tänavune vene superfosfaat on seega küllalt tarvitamiskõhlik, hinnalt aga, eriti lahtiselt ostetuna, tunduvalt odavam rootsi ja hollandi superfosfaadist, ning meie põllumajandusel ei ole põhjust jätta kasutamata sääraast hinnaalandust, eriti vene superfosfaadi ostmisel lahtiselt.

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Möödunud nädalal püüsid võihinnad Inglises eelmise nädala tasemel. Nii noteeriti eesti võihinnaks Manchesteris 97—99 š cwt, ehk fob Tallinn 128 snt kg. Saksast saadav hind langes aga 2 sendi võrra kg-lt. Vastavalt hindade liikumisele ja väljaveetud võikoguste vahetuste kujunemisele üksikute turgude järgi noteeriti meie ekspordivõihinnaks 129 snt kg, mis on võrdne eelmisel nädalal noteeritud hinnaga.

Võituru seisukorda iseloomustatakse üldiselt vaigse tendentsiga. Lähenevate pühade tõttu võib loota küll üldist mõudmise suure-

nemist, mida aga Euroopa karjamajanduslike maade suurenev võitoodang suudab tasandada. Seetõttu hindade liikumine lähemal ajal näib toimuvat üldiselt võrdlemisi väikeses ulatuses.

Ookeanitaguseis mais kujunes võitoodang käesoleval sesoonil mitmes suunas. Nii näitas võitoodang kui ka väljavedu Austraaliast tagasiminekut, kuna Uus-Meremaa ja Argentiina areng läks edukalt. Kuna Uus-Meremaal osutusid tootmistingimused stoodsaiks, võib märkida möödunud aasta detsembrist alates kontrolljaamadesse sissetulnud võiko-

guse suurenemist. Seejuures oli veebruaris kontrollitud võikogus suurem 44% võrra, võrreldes eelmise aasta sama kuuga. Kogu tootmissesooni esimese seitsme kuu vältel (augustist-vebruarini) oli kontrolljaamadesse sissetulnud võikogus 110 882 tn möödunud aasta 102 256 tn vastu, suurenedes seega 8% võrra. Et aga seejuures juustutoodang vähenes üle 7 000, nähtub, et võitoodangu suurenemine toimus peamiselt juustutoodangu vähenemise arvel, kuigi seejuures võib ka märkida kogu piimatoodangu tõusu. Viimaseid struktuurilisi muutusi on mõjutanud kahtlemata võihindade suurem tõus

Möödunud aasta esimesel poolel soodustas võituru seisukorra paranemist või sisseveo tõus P.-Am. Ühendriikides. Seega vähenes pakkumispinge võiturgudel ning kõvenesid hinnad. Kuna aga suvekuul ja aasta teisel poolel paranenud tootmisvõimaluste tõttu võis panna tähele tunduvat võitoodangu kui ka võitagavarade tõusu, arvati, et järgneval, s. o. käesoleval aastal P.-Am. Ühendriigid võid ei impordi. Viimased kuud näitavad, et olukord P.-Am. Ühendriikide võiturul on kujunenud siiski teiseks.

Vähenenud lehmade arvu tõttu (1934. a. 27 059 000 tk, 1935. a. 26 236 000 tk, 1936. a. 25 622 000 tk) oli võitoodang 1935. a. 4% võrra madalam kui 1934. a. Selle tagajärjel näitas võitagavarade liikumine külmutusmajades pidevat vähenemist, olles jaanuaris isegi madalam kui möödunud aastal samal kuul. Kuna ühes võitoodangu ja tagavarade vähenemisega tõusis ka võihind, suurenesid või ekspordivõimalused P.-Am. Ühendriikidesse. Viimast võimalust on ka-

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas.		1936. a. 1. I kuni 22. III	1935. a. 1. I kuni 24. III	1934. a. 1. I kuni 25. III
	16./III- 22./III 1936	9./III- 16./III 1936			
VOI (tonni) Butter (tons)	98,0	108,8	1257,1	1280,8	1155,8
Sellest:					
Saksa	19,0	39,5	531,8	482,8	593,9
Inglise	68,3	69,3	642,2	709,7	518,5
Belgiasse	—	—	—	39,7	12,1
Soome	—	—	—	—	2,1
MUNAD (tuh. tk.) — Eggs (1000)	0,4	—	45,0	5,4	82,8
Sellest:					
Inglise	—	—	—	5,4	64,8
Saksa	0,4	—	48,0	—	—
PEEKON (tonni) — Bacon (tons)	20,1	26,6	535,1	477,5	608,5
LINA (tonni) Flax (tons)	50,5	73,4	2473,1	1811,3	1411,6
Sellest:					
Inglise	5,1	51,0	1395,2	1607,3	980,5
Belgiasse	—	—	337,4	70,8	51,0
Soome	35,2	12,3	291,5	11,2	26,3
Saksa	—	—	90,8	30,8	274,8
Prantsusse	—	—	281,2	10,8	60,5

sustanud Argeetina, Läti, Eesti, NSVL ja Holland. Kuna on loota, et P.-Am. Ühendriigid impordivad võid ka märtsis-aprillis, siis soodustab kahtlemata viimane asjaolu üldist seisukorra kujunemist võiturul.

Siseturul maksus või snt kg:

	laauvõi	175 snt, kõõgivõi	155—165 snt
Tallinnas	170—185	"	140—158
Viljandis	175	"	150—165
Pärnus	175—180	"	140—160
Valgas	170—180	"	150—165
Rakveres	185	"	165

Möödunud nädalal väljaveetud võikogusest läks Inglise 1246 tinni, Saksa 618 tinni, šveitsi 200 tinni ja Palestiinasse 110 tinni.

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul püsivad hinnad muutumatult praegusel tasemel juba kuu aega. Eesti peekoni kõrgema sordi hind noteeriti neljas nädal 84 š tsentner. Võrreldes läinud aasta hinnaga on praegune peekonihind Londonis 4 š võrra kõrgem.

Vastavalt sellele püsisid stabiilseina ka peekonisigade hinnad. Esimese sordi hind püsis viis nädalat 63 senti juures. Käesoleva nädala kohta tõsteti hind 1 senti võrra kg-lt. Võrreldes läinud aasta noteeringuga

samal ajal on praegune hind 12 senti võrra kõrgem.

Möödunud nädalal langes tapetud sigade arv 2 504 seale 2 706 sea vastu eelmisel nädalal. Peekonkaahuliste sigade arv langes 2 322 seale 2 549 sea vastu eelmisel nädalal.

Käesoleval nädalal maksavad eksporditapamajad peekonisigade eest järgmisi hindu:

	I sort	II sort	III sort	IV sort	
60 —72 kg	64	59	53	53	Sise-
55 —59,5 "	59	55	49	49	turu-
72,5—75 "	59	55	49	49	hinnad
75,5—80 "	55	51	48	48	

Elussigade eksport Saksa, mis vahepeal katkestati, algab uuesti aprilli esimesil päeval. Esimene saadeti läheb teele 3. IV. Kokkuost toimub endisil tingimusil alates käesolevast nädalast.

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Veiste pakkumine oli läinud nädalal väike. Eriti puudusid laadalt nuumveised, keelede peale oli suurenenud nõudmine. Liha hinnad jäid samadeks võrreldes eelmise noteeringuga. Nuumpullide liha maksus 32—38 snt; keskmistel 29—32 snt ja lahjadel 24—27 snt kg. Mullikate hind oli pea samane.

Lehmade ja härgade liha maksus rammusaal 39—47 snt; keskmisel 26—33 snt ja lahjadel 20—23 snt kg. Eluskaal maksus vastavalt rammusaal 25—29; keskmisel 20—25; lahjadel 15—20 snt kg.

Vasikalihha pakkumine suurenes veidi, hinnad jäid aga pisima 40—65 snt piiridesse. Loota on hindade langust.

Lammaste pakkumine oli keskmine. Si-

seturule nõudmist ei ole. Eksportlammaste liha hind oli 100—105 snt kg ja eluskaal franko saatejaam 41—46 snt. Siseturu liha hinnad olid nuumlammastel 55—65 snt; keskmistel 48—55 snt ja lahjadel 35—48 snt. Siseturulammaste eluskg. hind oli 28—32 snt vastavalt headusele.

Sealiha pakkumine väheldane. Hind piisib 52—57 snt piirides. Eluskaaluhind: 40—45 snt kg.

Lihahinnad teiste linnade turgudel (snt kg).

	Sealiha	Veiseliha	Vasikalihha	Lambaliha
Tartu	50—53	18—32	20—35	40—48
Viljandi	45—55	28—43	25—40	45—50
Pärnu	56—60	26—30	32—38	44—46
Valga	48—52	30—40	25—35	30—40
Rakvere	46—51	25—38	30—42	45—50
Narva	50—55	35—45	38—40	60

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunahindade kujunemine osutab viimaseil nädalail üldiselt langussuunda. Pehmete ilmade tõttu elavnes kanamunade tootmine ning suurenes pakkumine. Vaatamata sellele on aga hindade tase niivõrd kõrge, mis ei luba kanamune eksportida tasuvalt. Väljavedu võib alata siis, kui kanamunade hind siseturul langeb alla 45 snt kg kohta, s. o. 5—6 snt-le paar.

Möödunud nädalal maksusid kanamunad Tallinnas suurmtüügil alla 50 gr raskused — 6,5 snt ja üle 50 gr 8,5 snt paar. Väike-mtüügil olid aga hinnad tunduvalt kallimad, s. o. 10—13 snt paar nädala lõpul, kuna algul oli hindade tase veelgi kõrgem. Teistes linnades maksusid keskmise suurusega kanamunad snt paar: Tartus 8—11 snt, Viljandis

10—12 snt, Pärnus 10—12 snt, Valgas 10—12 snt ja Rakveres 11 snt paar.

Kuigi kanamunade väljavedu ei ole veel alanud, võib seniste kokkutulekute põhjal siiski juba märkida ekspordi kujunemise võimalusi käesoleval aastal. Tuleb märkida, et kanade arvuline kujunemine käesoleval aastal on liikunud tõususuunas võrreldes eelmise aastaga. Kanade arvuline suurenemine tõstab ka üldist munatoodangut. Kindlustatud hinna tõttu näitab turutoodang ja seega ka eksport suurenemist. Kuidas aga kujuneb seisukord maailmaturul, ei ole veel selge. Üldiselt võib aga öelda, et siin ei peaks esinema erilist raskust, mis mele munakaubanduse kujunemisele võiks avaldada tunduvat takistust.

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahinnad möödunud nädalal jäid pisima. Nii noteeriti 23. märtsil s. a. piimahindadeks: I valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 11 snt ja müügil piimatööstustele 10 snt. II valiku rõõskpiim müügil piimakauplus-

tele 9—10 senti ja müügil piimatööstustele 8 senti liiter. Piima turustamisel annab end tunda juba hooaegne piimatoodangu suurenemine, mis tingitud rohkemal arvul lehmade hipsmatulekust. Tänavu on aga sellest tingitud piima suurendatud pak-

kumine tagasihoidlik, kuna piimakarja sööt-
mise olud ja söödad jätavad väärtuselt soo-
vida.

Väikemüügi maksus piim piimakauplus-
tes möödunud nädalal snt lt:

	1. valik		2. valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	14	12—13	12—13	11—12
Tartu	13—14	—	—	9—10

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Möödunud nädalal nõrgenesid nisuhinnad, millega käis kaasas ka rukkinoteeringute langus. Erandiks oli Hamburgi börs, kus rukis kui ka nisu näitasid hinnas tõusu. Hindade nõrgenemine tuleb panna peamiselt P.-Ameerikas paranenud taliviljade seisukorra teatele kui ka viimasel ajal eriti intensiivsele Austraalia pakkumisele. Möödunud nädala kohta noteeriti tähtsamail teraviljaturgudel järgmised hinnad kr kv kohta (sulgudes toodud eelmise nädala noteeringud):

rukis: Chicago 8.02 (8.08), Winnipeg 6.43 (6.54), Hamburg (La Plata) 8.22 (8.00);
nisu: Chicago 13.16 (13.37), Winnipeg 11.22 (11.36), Hamburg (Manitoba I) 13.67 (13.65), Liverpool 11.93 (12.13);
mais: Chicago 8.61 (8.68).

Ookeanitaguseist nisuga maailmaturgu varustajaist maist — Argentiinas ja Austraalias — on tähelepanndav tunduv tagavarade vähenemine. Nisutagavarade seis Austraalias on märtsi keskpaiku 16,7 milj. kv eelmise aasta samaaegse 20,8 milj. kv vastu — vähenemine seega 4,1 milj. kv ehk 20%. Argentiinas on madala lõikuse tõttu tagavarade vähenemine tunduvalt suurem kui Austraalias ja moodustab märtsi keskel 11,1 milj. kv, mis on madalam aasta tagasi olevast tasemest 20,8 milj. kv. ehk 65%.

Nisutagavarad Argentiinas ja Austraalias (milj. kv).

	Argentiina		Austraalia	
	1936	1935	1936	1935
Ülejääk 1. I eelm. a.	1,1	4,3	2,1	6,5
eelmise aasta lõikus	39,0	65,3	38,0	35,8
Kokku tagavara 1. I	40,1	69,3	40,1	42,3
tarvitus	26,0	26,0	14,1	14,1
Kokku ülejääk 1. I	14,1	43,6	26,0	28,2
müügid 1./I — 15./III	3,0	11,3	9,3	7,4
Ülejääk 15. III	11,1	32,3	16,7	20,8

	1. valik		2. valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Narva	12	—	—	8
Pärnu	15	—	—	10
Viljandi	13	—	—	10
Rakvere	11	—	—	9
Valga	13	—	—	9
Haapsalu	10—12	—	9	7
Kuressaare	—	—	—	8—9
Võru	—	—	—	9—10
Petseri	—	—	—	8—10

Seega on tänavune kahe tähtsama nisu-eksportija maa võimalik ekspordikogus 27,8 milj. kv. Et m. a. viimase 9 kuu jooksul ostsid väljaspool Euroopat asuvad sisseveomaad Argentiinast ja Austraalias 20,4 milj. kv nisu, millist kogust tuleks enam-vähem arvestada ka tänavu, jääb edaspidi Argentiina ja Austraalia osatähtsus Euroopa nisuturu rahuldamisel õige piiratuks. Ka Kanadas on nisu ülejäägid eelmise aasta märtsist kuni tänavu märtsini vähenenud, kuid mitte sel määral, nagu see ilmneb Argentiinas ja Austraalias — vähenemine on 8%.

Nisu ülejäägid (milj. kv).

	15. III 36	15. III 35
Kanada	64,2	69,9
Argentiina	11,1	32,9
Austraalia	16,7	20,8

Argentiina ja Austraalia praegused nisuülejäägid on vaevalt pool Kanada omist ja kui arvestada seda, et olevaist ülejääkidest läheb umbes 75% väljaspool Euroopat asuvate importmaade tarvituse rahuldamiseks, jääb nende maade osatähtsus Euroopas üsna väikeseks ja sisseveoturgudel näib asuvat domineerivale kohale Kanada, kelle edaspidisest müügi- ja hinnapolitikast oleneb toiduviljade hindade käik.

Väikemüügihinnad siseturul (Kr. 10 kg):

	Tal- linn ¹⁾	Tartu	Vil- jandi ²⁾	Pärnu	Valga	Rak- vere
rukis	0.18	1.25	1.25	—	1.25	1.25
nisu	0.22	2.10	2.00	—	2.00	1.90
oder	0.17	1.25	1.60	1.60	1.30	1.35
kaer	0.14	1.15	1.00	1.20	1.05	1.10
rukkijahu	0.18	1.35	1.45	1.50	1.32	1.50
sepijahu	0.32	2.70	2.80	3.00	2.80	3.20

¹⁾ kg hinnad; ²⁾ hinnad kauplustes.

LINATURG. — FLAX MARKET.

Sotist saadud teadete kohaselt ei ole seni linaturul märgata nimetamisväärsset elavnemist. Tehinguid tehakse väga tagasihoidlikult.

„Dundee Prices Current & Trade Report“ järgi on linahinnad inglise tonnilt järgmised:

	18. III 36	11. III 36	20. III 35
Võru-Petseri	£ 68.10—69	£ 69—70	£ 85—86
Pärnu ülepuhastatud . . .	£ 68.10—69	£ 69—70	£ 84—85
Läti-Livoonia	£ 68.10—69	£ 69—70	£ 89—90
Vena B.K.K.O.	£ 78—79	£ 79—80	£ 94—95
Pärnu takk	£ 54—55	£ 54—55	£ 64—65

Tendentshinnana märgitakse meie linade kohta £ 69, kuna Läti-Livoonia kohta £ 68.10. Seega on sisuliselt meie linahind praegu läti omast kõrgem. Selle põhjusena märgitakse meie väikest linade tagavara, kuna meil müüdi lina käesoleva sesooni algul võrdlemisi palju, lätlased aga olid müügis kogu aeg tagasihoidlikud ja neil on nüüd märksa suuremad linatagavarad kui meil ja linaärid loodavad, et Läti linamonopol on sunnitud pakkuma lina odavamalt hinnaga.

Kindlasti aga avaldavad mõju linaturu tagasihoidlikkusele Saksa vähesed ostud.

Saksa ostis käesoleva linakaubanduse hooaja kestel ainult ¼ sellest, mis ta ostis möödunud aastal samal ajavahemikul. „Der Deutsche Leinen-Industrielle“ järgi veeti Saksa sisse linakiudu 1935. a. oktoobri, novembri, detsembri ja 1936. a. jaanuari, s. o. 4 kuu kestel 2 537 tn, kuna möödunud kaubandushooajal samal ajavahemikul lina sissevedu Saksa oli 10 875 tn.

Linahindade noteerimiskomisjon noteeris Tallinnas Börsikomitee ruumes oma istungil 20. III 1936. a. linakokkuostuhinnad franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel sentides kg eest järgmiselt:

		Võru- ja Petserimaal	Mujal Eestis
ristna	R	106	105
hoffsdreiband	HD	97	96
dreiband	D	88	87
ordinardreiband	OD	77	76
low-ordinardreiband	LOD	66	65
takuprakk	H	54	53
takk I sort			66
„ II „			54
ehitustakk			17

Tendents nõnk.

Seega on hinnad eelmise nädala tasemel.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Läinud nädalal maalt kartulite vedu Tallinna kestis edasi. Keskmiselt toodi päevas 5—7 vagunit. Käesoleval nädalal arvatakse pidurdatakse maalt kartulite vastuvõtmist, sest nende saadetiste jaoks, mis sel nädalal välja lähevad, on juba kaup koos. Uute saadetiste peale välismaale pole aga eksportöridel tehinguid olemas. Nõnda et võib tulla kartulite vastuvõtmises väike vaheag.

Vähema nõudmise tagajärjel käesoleval nädalal langesid söögikartuli hinnad umbes 20 senti kv-lt. Seevastu Lõuna-Eesti piiritusvabrikutes kartulihinnad näitavad väikest tõusu.

Piiritusvabrikud enamuses on juba lõpetanud töö. Tärklisvabrikud ostavad küll kartuleid, kuid kauba kokkutoomine on võrdlemisi väike.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul noteeriti 23. märtsil s. a. Börsikomitees järgmised hinnad:

1. Söögikartul: raudteejaamades: a) läinud nädalal — kr. 2.70—3.00 kv.; b) käesoleval nädalal — kr. 2.50—2.75 kv.
2. Tööstuskartul: Tärklisvabrikutes kr. 1.80—2.20 kv., P.-Eesti piiritusvabrikutes kr. 2.20—2.50 kv., L.-Eesti piiritusvabrikutes kr. 2.50—3.00 kv.

Tendents söögikartulil selgusetu.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Möödunud nädala lõpul ja käesoleva nädala algul vähenes värske aedvilja — rediste, salati ja osaliselt ka rabarberi juurdevool turgudele. Seetõttu oli võimalus müüa läbi kõikid tagavaru ja hinnad jäid püsima eelmise nädala tasemele. Käesoleva nädala lõpupoole

langevad arvatavasti nii salati kui ka rediste hinnad vähe, kuna loota on nende turuleilmumist suuremal arvul. Möödunud aastast ületalvehoitud aedvilja ja juurvilja hind nõrgenes vähe. Eriti oli märgata hinna nõrgenemist porgandite, kaalikate, sibulate ja isegi

õunte juures. Paremaid sibulõunu ja tartu roosiõunu müüdi Tallinna turul juba 40—50 senti kg ja keskpäraste õunte hind ei tõusnud üle 30—40 senti kg. Nii odavaid õunu ei olnud võimalik Tallinnas leida eelmiste aastate märtsis. Nähtavasti mõjutab õunte hinda tunduvalt apelsinide müük. Teisest küljest on õunte müük sel aastal raskendatud ka seetõttu, et õunte kvaliteet oli möödunud suvel võrdlemisi halb ja et päris ilusaid õunu on praegu raske leida.

KALATURG. — FISH MARKET.

Möödunud nädalal saabus Tallinna kalariidele ainult sisevetest rahuldaval hulgal kalasaadetisi, kuna Pärnu lahest ja saarte rannavetest tuli õige väikesel määral nii eksport- kui siseturu kalasorte.

Sisevete kalade seas oli latikaid, haug, ahvenaid, Peipsi tinte jne. Eriti rohkesti oli latikaid, milliseid jätkus siseturu rahuldamiseks ja ka väljaveoks (nädala kestel läks välja üle 100 kv). Ka sisevete haug ja ahvenaid eksporditi väikesel määral.

Pärnu kalatoodangu vähesuse tõttu tuli puudus ekspordikohast, nii et Tallinna kalariid ei suutnud rahuldada kõiki välismaisi tellimisi.

Räimeturul valitses täieline vaikus, sest merele liikumäänakanud jää takistas räimepüüki nii nooda kui võrguga.

Ainult nädala lõpupoole toodi müügile

Tallinna turul maksti jäemüügil:

rediseist	25—35	snt	kimp
salatist	50	"	100 gr
v. sibulaist	4	"	tk
rabarberist	1—1,5	kr	kg
kaalikaist	15	snt	kg
porgandeist	20	"	"
peakapsast	25	"	"
hapukapsast	17—20	"	"
sibulaist	25—30	"	"
õunist	30—50	"	"
apelsinidest	12—30	"	"

mõni kast räimi, milliseist küüti 38—40 senti kg, valituist, suuremaist isegi 45 senti kg. Ost tagasihoidlik.

Värsketala vähesuse tõttu elavnes nõudmine soolasilgu ja soolakilu järele.

Soolasilku müüdi 20—25 s. kg, soolakilu 50—60 s. kg ja segakala (kilu ja peenräim) 40—50 s. kg.

Värsketala turuhinnad 16—21. III (snt kg).

	Tallinn	Tartu
koha	100—180	100—115
haug	50—60	45—50
latik	30—65	30—45
ahven	20—50	8—35
ihes	50—120	40—75
meratint	30—45	38
järvotint	20	15
luts	35	30
särg	25	13—20
kiisk	20	10—15

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

LÄTI VÄLISKAUBANDUS 1935. A. — LATVIAN FOREIGN TRADE IN 1935.

Andmeis Läti väliskaubanduse arengu kohta viimasel ajal ei peegeldu ainult suurenenud seoses maailmakaubavahetuse üldise elustumisega ja hinnataseme parnemisega eriti väljaveetavate põllumajandussaaduste alal, vaid ka Läti väliskaubanduspoliitika iseloomustavad omapärasused.

Tähtsamaks osutub ses suhtes sisseveo piiramise probleem. Juba varemalt teostatud sisseveo piiramist silvendati eriti alates 1934. a. keskpaigast. 1934. a. II poolal oli sissevedu märksa väiksem kui samal ajal eelmisel aastal. Tol ajal pandi eriti rõhku väljaveo tõstmisele, peamiselt juur-

demaksuga põllumajandussaadusile (eriti teraviljale) väljaveoklausli abil.

Veel enam kui 1934. a. II poolal, suurenes väljaveo väärtus 1935. a. I poolal, kuigi teravilja väljavedu sel ajal ei omanud nii suurt tähtsust kui 1934. a. II poolal. 1935. a. I poolele tõusis tunduvalt lima, seemnete, vineeri j. t. toodete väljavedu.

Tänu peamiselt sisseveo pidurdamisele ja väljaveoklausli rakendamisele, s. o. juurdemaksule väljaveole sisseveo arvel (mida käsitati enam kui $\frac{1}{3}$ kogu väljaveo kohta), olid 1935. a. pea täielikult kasutatud need reservid, mis peitusid väliskaubandusbilansi passivsusel, s. o.

tema tasakaalustamise võimaluses. Väljaveo-
klassi ja kliiringkokkulepete rakendamine
(mõningate maade suhtes isegi mõlemad kor-
raga), täiendavate kokkulepete ja muude välis-
kaubanduspoliitika abinõude tarvitusele-
võtmine teravilja väljaveo tunduva suurene-
mise kõrval võimaldasid Läti rahaministeeriu-
mi organi „Ekonomists“ arvates tunduvalt
tasakaalustada väliskaubandusbilanssi ja suu-
rendada valuutareserve. Ent see tõi tagasi-
löögi väljaveo arengus. 1935. a. II poolel väl-
vedu ei avaldanud peagu mingit kasvu. Tä-
hendatud asjaolu tõttu oli väljaveo juurde-
kasv kogu aasta eest märksa väiksem suhte-
liselt kui aasta I poolel, kuigi nimelt II pool-
el teostus tunduvalt teravilja väljavedu ja ker-
kis hinnatase väljaveetavalt tooteilt. 1934. a.
oli olukord vastupidine ja just aasta II pool
osutus mõõduandvaks väljaveo juurdekasvus,
kuigi siis mainitud kahele teguril ei olnudki
ni suurt tähtsust, nagu 1935. a. II poolel.
Sissevedu 1935. a. II poolel ei piiratud sel
määrul kui samal ajal eelmisel aastal, kuid
ta jäi 1933. a. omast siiski väiksemaks.

Üldiselt oli sisseveo juurdekasv 1935. a.
väljaveo juurdekasvust tunduvalt väiksem.
Seejuures teravilja väljaveo juurdekasv mood-
ustas väljaveo üldisest juurdekasvust umbes
1/2, elussigadel umbes 1/5 ja võil umbes 1/4.
Teispoolt moodustas kivisööe sisseveo juurde-
kasv üldsisseveo juurdekasvust umbes 1/3 ja
põllumajanduse tootmisvahendite oma um-
bes 1/4.

Väliskaubanduse läbikäik 1933—35. aastal.

Turnover of Foreign Trade, 1933—35.

	Milj. Ls.			Suurenem. (+) või vähenem. (—) %-des	
	1935	1934	1933	1935 (1934=100)	1934 (1933=100)
Väljavedu:					
I poolaasta	45,7	32,7	35,1	+39,8	+3,2
II „	58,0	52,6	46,4	+0,8	+13,4
Kokku	98,7	85,3	81,5	+15,7	+4,7
Sissevedu:					
I poolaasta	53,2	48,9	38,7	+8,8	+26,4
II „	47,8	46,0	52,5	+3,9	-12,4
Kokku	101,0	94,9	91,2	+6,4	+4,1
Läbikäik:					
I poolaasta	98,9	81,6	73,8	+21,2	+10,6
II „	100,8	98,6	98,9	+2,2	-0,9
Kokku	199,7	180,2	172,7	+10,8	+4,8
Väljavedu ±	-2,3	-9,6	-9,7		
	1 0 0 0 tn.				
Väljavedu	1051,4	1042,0	954,2	+0,9	+9,2
Sissevedu	1048,7	918,7	813,4	+14,2	+12,9
Läbikäik	2100,1	1960,7	1767,6	+7,1	+10,9

Seoses väljaveo üldise arenguga toimusid
teatud muudatused ka selle koostises.
Väljaveo alal suurenes tunduvalt elusloomade
(sigade) ja toitainete (teravilja) osatäht-
sus. Kuigi tööstustoodete väljavedu suurenes
absoluutselt vähe (vineeri ja paberi väljaveo
suurenemine), kuid nende osatähtsus kogu
väljaveos vähenes. Seoses peamiselt metsa-
materjali väljaveo tagasiminecuga vähenes
märksa poolvalmissaaduste ja toormaterjali
väljaveo osatähtsus.

Sisseveo alal kahaneb järjekindlalt elus-
loomade (hobuste) ja toitainete sisseveo osa-
tähtsus. Viimaste, s. o. toitainete suhtes,
osutus mõõduandvaks suhkru sisseveo vähe-
nemine, mis on nüüd täiesti lõppenud. Poolval-
missaaduste ja toormaterjali sissevedu suu-
renes 1935. a. absoluutselt (peamiselt kivisööe
sissevedu seoses kompensatsiooni kokkulepe-
tega. Inglise ja kunstväetiste sissevedu),
kuid nende osatähtsus üldsisseveos ei suure-
ne vaatamata andmel, mis kõnelevad sisse-
veo tööstuse tegevuse tunduvalt tõusust.
Suurenen ainult tööstustoodete sisseveo osa-
tähtsus ja seejuures tänu peamiselt põlluma-
jandusmasinate, metallide, liiklemisvahendite
ja keemiatööstustoodete sisseveo juurdekas-
vule.

**Väliskaubanduse läbikäik tähtsamate
ainete rühmade järgi 1933—35. aastal.**

*Turnover of Foreign Trade According to Principal
Groups of Merchandise.*

	Milj. Ls.			% -des üldvälja- veo sisseveost.		
	1935	1934	1933	1935	1934	1933
Väljavedu:						
Elusloomad	8,5	0,9	0,0	3,5	1,1	0,0
Toit- ja maitseained, joogid	33,2	22,1	25,1	33,6	25,9	30,8
Toor- ja poolvalmissaadus	41,7	44,2	38,2	42,3	51,8	46,8
Valmissaadused	20,3	18,1	18,3	20,6	21,2	22,4
Sissevedu:						
Elusloomad	0,7	1,2	1,3	0,7	1,3	1,4
Toit- ja maitseained, joogid	4,7	5,6	7,4	4,7	5,9	8,1
Toor- ja poolvalmissaadus	42,1	39,6	39,3	41,7	41,7	43,1
Valmissaadused	53,0	48,2	42,9	52,5	50,8	47,0

Tähendatud arengut iseloomustavad üksik-
asjalisemalt andmed üksikute tähtsamate kau-
pade järgi. Esiteks tuleb märkida sigade
väljaveo suurenemist 2 1/2 kordselt, peamiselt
väljaveo arvel Saksa, kuhu veeti ligi 2/3 nen-
de üldväljaveost. Rukki väljavedu peagu ka-
hekordistus, mida veeti peamiselt Belgiasse,
U. S. A.-sse, Soome ja samuti Eesti; 1935. a. —
10 845 tn). 26 kordselt suurenes nisu välja-

vedu (veeti peamiselt Saksa, Taani, Inglisse ja Belgiasse). Liha ja lihasaaduste väljavedu püsis üldiselt endisena, kuid peekoni väljavedu kahanes peagu $\frac{1}{4}$ võrra, kuna teiste lihasaaduste väljavedu kolmekordistus (veeti peamiselt NSVL-u ja Rootsi). Või väljavedu suurenes koguselt vähe, tõusis väärtuse järgi tunduvalt. Seejuures toimus viimane vaatamata sellele, et või väljaveokogus Saksa, kust saadi kõrgemat hinda, vähenes tunduvalt Inglise arvel.

Põllumajandussaadusist suurenes veel lina väljavedu. Põllumajandussaadusist väljaveo vähenemist, peale peekoni, näitavad veel seemned (milledest ristikkehnaseeme moodustab väärtuse järgi üle poole). Vähenes nii linaseemne kui veel suuremal määral ristikkehnaseemne väljavedu, mida eksporditakse peamiselt Saksa. Ainult vikiseemne väljavedu (eksporditakse samuti peamiselt Saksa) on võrdlemisi püsiv.

Ebasoodsamalt kui põllumajandussaaduste väljavedu arenes metsamaterjalide väljavedu. Vaatamata valitsuse püüdele organiseerida paremini metsamaterjali väljavedu ja isegi alanud metsamaterjali töötlemisele uutes asutatud riigisaeveskites, vähenes märksa nii saetud kui saagimata materjalide väljavedu (peale palkide väljaveo, mis näitab suurenemist). Puutöötlemistooteist suurenes vineeri (kasvab viimaseil aastail järjekindlalt) ja tikutraadi väljavedu (tikkkude väljavedu vähenes vastupidi tunduvalt). Muist tähtsamast tööstustooteist suurenes konservide, šokolaadi ja kompvekkide, paberi, linase niidi ja lõnga väljavedu ning vähenes tselluloosi, värvide ja kummist jalanõude väljavedu. Viimase väljavedu kaotab järjekindlalt oma varemalt omatud tähtsuse.

Sisseveo alal ilmneb vabanemine hobuste sisseveost, keda nüüd imporditakse peagu ainult Leedust. Puuvilja ja heeringate sisseveo suurenemine on tingitud vastavaist kompensatsioonikokkuleppeist. Seoses raudteede üleminekuga taas kivisöeküttele ja Inglise sölmitud täiendava kokkuleppega tõusis tunduvalt kivisöe ja koksi sissevedu. Mineraalõide sisseveo juurdekasvu alal etendavad peatähtsust nafta ja petrooleumi ning väiksemal määral bensiini sisseveo juurdekasv. 6322 tn-st bensiini sisseveost veeti 1935. a. peagu $\frac{1}{3}$ (samuti nagu eelmisel aas-

tal) sisse Eestist. Seoses põllupidajate püüdega suurendada võimalust mööda nende põllumajandussaaduste toodangut (eriti teravilja), mis valitsuse poolt ostetakse üles kõrgete kindinate hindadega, suurenes 1935. a. kunstväetiste ja põllutöömehaanika sissevedu poole võrra. Nende sissevedu eelmisel aastal näitas vähenemist. Tähtsamate kaupade juurde, millede sissevedu suurenes, tuleb arvata veel toornahku (mis on osalt tingitud toor- ja töötletud nahkade väljaveo suurenemisest), raudteerööpaid (peamiselt Poolast), plekki ja jõuvankrite ning vedurite sissevedu. Endisena püsib puuvilla ja tekstiiltööstustoodete sissevedu. Suurenes veel tööstustoomaterjalidest selliste liikide sissevedu, nagu tubak, raud ja teras, töötlemata vosvor ja kautšuk. Kuna maa industrialiseerimise edaspidine protsess 1935. a. nõrgenes juba märksa, läks tunduvalt tagasi mehaaniliste jõumasinate ja tööstusmasinate sissevedu.

Tähtsamate ainete välja- ja sissevedu 1935. a.

Exports-Imports of Principal Commodities.

	1000 tn.		Milj. Ls.	
	1935	1934 (1934 = 100)	± %-des	± %-des
Väljavedu:	=100			
Sead 1000 tk.	47,8	13,5	+254	3,5
Liha ja lihasaadused	2,5	2,5	0	2,3
Või	16,8	15,7	+ 7	18,5
Rukis	88,4	46,8	+89	5,1
Nisu	65,8	2,4	+2642	3,8
Konservid ja šokolaad	2,0	0,8	+150	1,4
Toor- ja pargitud nahad	0,9	0,6	+50	2,4
Seemned	7,1	9,6	-26	4,0
Metsamaterjalid	640,5	778,9	-18	25,2
Tselluloos	2,7	5,0	-46	0,3
Lina	8,1	6,2	+31	8,7
Vineer	44,2	36,4	+21	9,7
Tikutraat	4,7	3,5	+34	1,2
Paber	9,8	6,7	+46	2,1
Linane niit ja lõng	1,4	1,0	+40	2,7
Kummist jalanõud	0,2	0,4	-50	0,6
Sissevedu:				
Hobused, 1000 tk.	2,8	5,3	-47	0,7
Puuvilla	2,1	1,1	+91	1,3
Heeringad	9,9	9,0	+10	1,7
Toor- ja pargitud nahad	1,3	0,5	+160	1,5
Tubak	0,9	1,0	-10	2,3
Puuvill	4,7	4,7	0	5,2
Vill, kraasit ja kraasim	0,8	0,7	+14	2,6
Raud ja teras	40,7	46,8	-18	4,9
Kivisüsi ja koks	668,1	523,5	+28	9,8
Mineraalõid	42,1	34,5	+22	2,9
Kunstväetis	50,1	34,3	+46	4,2
Puuvillane riie	0,5	0,5	0	4,2
Kunstsiidniit	0,4	0,4	0	2,0
Põllum. masinad	2,2	1,4	+57	2,1
Värvid	0,8	0,8	0	2,0

Kaubavahetuses üksikute maade ga ilmnevad 1935. a. võrdlemisi iseloomustavad muudatused. Saksa omas esmakordselt esimese koha ka Läti väljaveos, mis temale kuulus juba Läti sisseveos. 1931—33. a. räägiti Lätis Saksa väljatõrjumisest Läti turult Inglise poolt, kuid alates 1934. a. ilmneb vastupidine nähtus. Saksa positsiooni peab veel enam kindlustama m. a. lõpul sõlmitud täiendav kaubanduskokkulepe. Inglise osatähtsus nii Läti sisse- kui väljaveos aga väheneb. Inglisega sõlmitud viimane täiendav kaubanduskokkulepe ei suutnud elustada vastastikkuseid kaubandusidemeid. Ent sel ajal, kui väliskaubandusbilanss Inglisega jäi püsima, näidates 1935. a. aktivasaldot 9,2 milj. Ls. suuruses, halvenes väliskaubandusbilanss Saksaga 6,3 milj. Ls. võrra, näidates passivasaldot 4,3 milj. Ls. suuruses.

Belgiaga läks Lätil korda oma väliskaubandusbilanssi parandada 6,6 milj. Ls. võrra, saavutades tunduva aktivasaldo. Ent see omas ajutise iseloomu, kuna k. a. alul vastavalt vastastikkusele kokkuleppele määrati vahelkord väljaveo vahel Lätist ja sisseveo vahel Belgiast, nagu 100:70. Edasi läks korda elustada kaubavahetust U. S. A., NSVL-ga ja Taaniga, kusjuures väliskaubandusbilanss paranes eelmise aastaga võrreldes ainult esimesega.

Väljavedu Prantsusse, Eesti ja Rootsi, kelledega sõlmiti kliiringkokkulepped ja kellede suhtes rakendati samal ajal väljaveoklauslit, läks korda elustada kaubavahetust ainult

Rootsiga. Läti välja- ja sissevedu Prantsuse ja Eestiga vähenes märksa, kuid sisseveo intensiivsema piiramise tagajärjel väliskaubandusbilanss nimetatud kahe maaga paranes, kuna Rootsiga halvenes. Leeduga samuti nagu Eestiga vähenes kaubavahetus nii välja- kui sisseveo alal 1935. a., mis nähtus avaldus juba 1934. a., kusjuures passivasaldo suurenes vähe. Vastupidi, passivasaldo Poolaga, vähenes sisseveo piiramise teel tunduvalt, kuigi ta moodustab veel 2 milj. Ls. Tunduva aktivasaldo saavutamise Soomega osutub erakordseks nähtuseks ja on seoses teravilja ja lina väljaveoga.

Üldiselt läks Lätil kaubavahetuses 18 tähtsama riigiga 1935. a. korda suurendada oma väljavedu 11 riiki, kuna 7 vähenes. (1934. a. suurenes väljavedu 12 mainitud riigis). Vastupidi 1935. a. piirati sissevedu 10-st neist maast (1934. a. 6-st).

Läti väliskaubandusbilanss oli 1935. a. 18 tähtsama riigiga aktiivne kaheksaga ja passivne kümme (1934. a. aktiivne seitsmeme ja 1933. a. kuuega).

Võttes kokku selgub, et 1935. a. peamiselt sisseveo arengu pidurdamise teel (võrreldes väljaveo arenguga) ja viimasel veerandil isegi sisseveo piiramise teel (võrreldes eelmise aastaga) likvideeriti peagu täiesti väliskaubanduse passivsus ja suurendati välisvaluutaning kullareserve. Ent seejuures jäi 1935. a. II poolel väljaveo arengu juurdekasv seisma ja samas a. viimasel 4 kuul isegi vähenes (võrreldes eelmise aastaga).

Läti väliskaubandus tähtsamate riikidega 1933—35. a.

Latvian Trade with Principal Countries, 1933—35.

	Väljavedu — Exports						Sissevedu — Imports						Bilanss — Balance		
	Milj. Ls.			%			Milj. Ls.			%			Milj. Ls.		
	1935	1934	1933	1935	1934	1933	1935	1934	1933	1935	1934	1933	1935	1934	1933
Üldse	98,7	85,3	81,5	100,0	100,0	100,0	101,0	94,9	91,2	100,0	100,0	100,0	-2,3	-9,6	-9,7
1. Saksa	32,9	25,2	21,1	33,3	29,5	25,9	37,2	28,2	22,3	36,8	24,4	24,5	-4,3	+2,0	-1,2
2. Briti	29,8	30,6	34,6	30,2	35,8	42,5	20,6	21,4	20,0	20,4	22,6	21,9	+9,2	+9,1	+14,7
3. Belgia-Luxemb. m.l.	7,8	8,5	4,7	7,9	4,1	5,8	3,5	5,8	5,3	3,5	6,1	5,8	+4,3	-2,3	-0,6
4. U. S. A.	4,2	2,6	1,3	4,3	2,9	1,8	6,8	6,7	5,3	6,7	7,1	6,4	-2,6	-4,2	-4,5
5. N. S. V. L.	2,7	1,9	1,2	2,7	2,2	1,5	3,7	2,8	3,8	3,7	3,0	3,9	-1,0	-0,9	-2,5
6. Taani	1,9	1,8	0,8	1,9	2,1	1,0	1,0	0,9	0,8	1,0	0,9	0,9	+0,9	+0,9	-0,0
7. Holland	1,3	3,6	2,6	1,8	4,2	3,2	1,3	2,3	2,0	1,8	2,4	2,2	-0,0	+1,3	+0,6
8. Prantsuse	1,7	2,6	4,4	1,7	3,0	5,4	2,7	5,4	5,2	2,7	5,7	5,7	-1,0	-2,8	-0,9
9. Eesti	1,7	2,1	1,5	1,7	2,5	1,8	1,6	3,2	1,5	1,6	3,4	1,6	+0,1	-1,1	+0,1
10. Rootsi	1,6	1,4	0,8	1,6	1,6	1,0	2,1	1,5	2,2	2,1	1,6	2,4	-0,5	-0,1	-1,5
11. Soome	1,6	0,4	0,3	1,6	0,5	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	+1,3	-0,1	-0,1
12. Sveits	1,1	0,8	0,3	1,1	0,9	0,4	0,7	0,7	1,2	0,7	0,7	1,3	+0,4	+0,1	-0,9
13. Leedu	1,0	1,4	2,3	1,0	1,6	3,4	1,9	2,3	2,4	1,9	2,4	2,6	-0,0	-0,8	+0,4
14. Palestiina	1,0	0,5	0,4	1,0	0,6	0,5	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	+0,3	+0,4	+0,3
15. Tšehhoslovakkia	0,9	0,7	0,5	0,9	0,8	0,6	0,3	0,5	1,3	0,3	0,5	1,4	+0,3	+0,2	-0,8
16. Poola ja Danzig	0,5	0,3	0,3	0,5	0,4	1,0	2,5	3,8	2,1	2,5	4,0	2,3	-2,0	-3,5	-1,3
17. Itaalia	0,5	0,5	0,8	0,5	0,6	1,0	1,5	1,0	0,8	1,5	1,1	0,9	-1,0	-0,5	+0,0
18. Norra	0,8	0,7	0,1	0,8	0,8	0,1	1,2	1,1	1,6	1,2	1,2	1,6	-0,9	0,5	-1,4

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIIVA

15. märtsil 1936. a.

PASSIIVA

1. Kattevara: — <i>Reserve:</i>		1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	34 126 439,34	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	536 252,43
välisraha	2 390 237,51	3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Coin.</i>	3 389 164,—	a) pangatähed liikvel	40 065 380,—
3. Siserekslid: — <i>Home Bills:</i>		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	8 856 383,37	valitsuse	20 179 811,86
põllumajandusi.	1 395 177,75	pankade	6 572 979,46
metstöödatusl.	34 553,40	teised	2 541 624,51
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>	10 286 084,82	4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	29 294 415,88
valitsusele	—		6 882 363,47
teistele*)	9 904 084,43		
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable</i>			
<i>Property and Equipment</i>	2 978 556,40		
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i>	18 503 815,23		
	31 728 861,73		31 728 361,73

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: } 52,65%

Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 1 715 523,60
Includes *Elcr. 1 715 523,60 guaranteed by the Government.*

JUHATUS.

Elusloomade, liha ja
lihasaaduste eksport

Eesti Peekoni Eksportühisus

Estonian Bacon Export Co, Ltd.

Export of Meats

Juhatus: Tallinnas,
S. Roosikrantsi 4-a — 9. Telefon 463-63

A.-S. G. Scheel & K^o, Tallinn.

G. Scheel & Co., Ltd. Tallinn.

Ariseis 31. detsembril 1935. a.

Balance Sheet as of December 31-st, 1935.

AKTIVA. — ASSETS.

Kassa ja hoiturved Eesti Pangas ja teistes sise- ja välispankades — <i>Cash on hand, and balances in Eesti Bank and in other domestic and foreign banks</i>	1 894 482.21	
Väärtpaberid: — <i>Securities:</i>		
riigi poolt garanteeritud — <i>Guaranteed by the State</i>	260 505.44	
teised — <i>Other</i>	281 244.64	541 750.08
Diskonteeritud vekslid — <i>Bills discounted</i>	4 199 869.01	
Kontokorrent laenud — <i>Advances on a/c.</i>	6 039 880.46	
Korrespondendid — <i>Balances with correspond.</i>	708 801.07	
Garantii debitorid — <i>Guarantees, as per contra</i>	2 359 257.25	
Akkreditiiv-, rembourss- ja teised debitorid — <i>Liabilities of customers for documentary and other credits, as per contra</i>	314 510.20	
Kinnisvarad — <i>Immovable properties</i>	600 000.—	
Muud aktivad — <i>Other assets</i>	200 696.23	

Kr. 16 799 146.61

PASSIVA. — LIABILITIES.

Aktsiakapital — <i>Capital</i>	750 000.—	
Tagavarakapital — <i>Reserve fund</i>	750 000.—	
Eri-tagavarakapital I — <i>Special reserve fund I</i>	200 000.—	
Eri-tagavarakapital II — <i>Special reserve fund II</i>	37 149.48	
Amortisatsiooni kapital — <i>Depreciation fund</i>	400 000.—	2 137 149.48
Tähtajalised hoitusummad ja jooksvad arved — <i>Time and sight deposits</i>	5 694 790.65	
Välismaa panga- ja kauba akseptide redis-kont — <i>Foreign rediscounts</i>	1 713 172.95	
Sisemaariskont — <i>Home rediscount</i>	675 511.60	2 388 684.55
Kontokorrent arve Eesti Pangas — <i>Advance a/c. from Eesti Bank</i>	—	
Korrespondendid — <i>Correspondents' balances</i>	3 593 167.28	
Väljaantud garantiid — <i>Guarantees issued</i>	2 359 257.25	
Avaal-, rembourss- ja teised kohustused — <i>Documentary and other credits</i>	314 510.20	
Muud passivad — <i>Other liabilities</i>	144 104.76	
Puhaskasu: — <i>Net profit:</i>		
Eelmiste aastate kasu — <i>Of previous years</i>	69 199.63	
1935 a. kasu — <i>1935 net profit</i>	98 282.86	167 482.49

Kr. 16 799 146.61

Kulude ja tulude aruanne 1935. aasta eest.

Profit and Loss Account for 1935.

KULUD. — DR.

Valitsemise ja ärikulud — <i>General expenses</i>	262 358.22	
Makstud protsendid ja komisjon — <i>Interest and commission paid</i>	461 218.57	
Kinnisvara kasutamise kulud — <i>Expenses on real property</i>	25 786.33	
Mitmesugused kulud ja mahakirjutused — <i>Sundry exp. and bad debts</i>	362 806.68	
Kinnisvarade amortisatsioon — <i>Depreciation on property</i>	12 500.—	
Ettekanne eelaastast — <i>Net profit of previous years</i>	69 199.63	
1935 a. puhaskasu — <i>Net profit of 1935</i>	98 282.86	167 482.49

Kr. 1 292 152.29

TULUD. — CR.

Ettekanne eelaastast — <i>Amount carried forward from last year</i>	69 199.63	
Saadud protsendid ja komisjon — <i>Interest and commission received</i>	693 696.07	
Tulud kinnisvarade kasutamisest — <i>Income from real properties</i>	15 924.96	
Mitmesugused tulud — <i>Sundry income</i>	513 331.63	

Kr. 1 292 152.29

Aktsionäride peakoosolekul 17. märtsil a. a. otsustati ühel häälel peakoosoleku käsutuses seisev summa, Kr. 167 482.49 kasutada järgmiselt:
 kanda eritagavarakapitali II Kr. 37 500.—
 maksta aktsionäridele dividendi 6% „ 45 000.—
 kanda uuele arvele „ 84 982.49

Kr. 167 482.49

The general meeting of the share holders on March 17, 1936, unanimously decided to distribute the amount of Kr. 167 482.49, placed at its disposal, as follows:
 To allocate to Special reserve fund II Kr. 37 500.—
 To pay a dividend of 6% to shareholders „ 45 000.—
 Balance carried forward „ 84 982.49

Kr. 167 482.49

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

SOOME.

Karjasaaduste väljaveo areng Soomes.

Development of Cattle Produce Export from Finland.

Karjasaaduste osa Soome väljaveos moodustab umbes 10%, kuid vaatamata sellele on karjasaaduste väljaveol suur tähtsus soome põllupidajate seisukohalt. Kuivõrd kriisiraskused on mõjutanud Soome väljavedu üksikute karjatoodete alal ja milline on praegune olukord, selleks olgu järgmised kokkuvõtted.

Või on tähtsamaid väljaveoaineid ja püüab pikemat aega esikohal, kuigi kord näis, et kanamunade väljavedu saab esikoha. Väljavedu oli:

1928 a.	13,4 milj. kg	458 milj. Smk.
1929	16,6 " "	537 " "
1930	17,1 " "	444 " "
1931	17,4 " "	396 " "
1932	14,5 " "	324 " "
1933	11,9 " "	217 " "
1934	11,1 " "	164 " "
1935	10,2 " "	195 " "

Peale 1931. a. on või väljavedu vähenenud järjekindlalt ja moodustab nüüd vaid umbes 60% 1931. a. väljaveetud kogusest. Hinnasuhtes oli langus veel järsum. Läänud aastal oli väljaveetud või väärtus ainult 30% 1929. a. või väärtusest. Kui arvestada ka marga kullaväärtuse muutumist, siis ei olnud 1934. a. või väärtus 50% 1929. a. hinnast. Või väljaveol on olnud tegemist kahesuguste raskustega — väljaveo ja riikide toodagu suurenemisega, eeskätt Inglise dominiionides, nagu Uus-Meremaal, ja teiseks turgude osalise kadumisega paljudes riikides, mis on põhjustanud suurte koguste koondumist Inglise turule. Viimasel aastail märgata olnud vähendatud parane mine välisturgudel on põhjustatud esijoones söödavilja halvast saagist 1934. a., mis olukorda on pehmenanud juba läinudaastane parem saak, peale selle on hinnatõusule aidanud kaasa Saksa suuremad ostud ja uue ostja ilmumine P.-Ameerika näol. P.-Ameerika ostud näivad olevat täiesti juhuslikku laadi, sest seal peaks jätkuma ka oma toodangust, Saksa ostud olenevad omakorda sellest, kas ja mis ulatuses jätkatakse praegust majandus-

poliitikat. Kõrget konjunktuuri ei saa järelikult loota pikemaks ajaks, samuti on raske öelda ette hindade arengut lähemal ajal.

Juustu väljavedu oli viimasel aastail samuti raskem varemast, kuid palju kergem või väljaveost. Väljaveo paremate võimaluste tõttu ei olnud ka juustuhinnad nii madalad kui vöil ja see tõi kaasa nähtuse, et majapidamisis hakati siirduma enam juustuvalmistusele. Juustutarvitus kasvas viimasel ajal ka siseturul, kuid suurema toodangu juures sai kasvada ka väljavedu.

1928 a. veeti välja	1,7 milj. kg	35 milj. Smk. eest
1929 " " "	2,2 " "	40 " " "
1930 " " "	2,1 " "	34 " " "
1931 " " "	2,6 " "	39 " " "
1932 " " "	3,3 " "	49 " " "
1933 " " "	4,2 " "	61 " " "
1934 " " "	3,9 " "	54 " " "
1935 " " "	4,2 " "	66 " " "

Juustu müüakse paljudesse riikidesse, kusjuures peakarjasaaduste ostja, Inglise, osa on erandlikult väike. Asjaolu, et väljavedu ositub mitme riigi vahel, peetakse soodsaks ses mõttes, et üksikuil turgudel tekkinud raskused ei mõjuta kogu väljavedu nii täielikult, nagu see võib tulla ette mõne teise karjasaaduse alal. Juustu väljavedu on arenenud tõesti rahulikumalt ja loodetakse, et see olukord jääb püsima ka edaspidi.

Juustu veeti välja 1935. a.:

Saksa	37,5%	Marokosse	4,8%
Belgiasse	20,0%	Tunisi	2,4%
P. Ameerikasse	11,8%	Tšehhoslovakkiasse	2,1%
Rootsi	5,4%	Taani	1,8%
NSVL-u	5,1%	Prantsusse	0,8%
Inglise	4,4%	Mujale	4,4%

Kanamunade väljavedu on Soomele uus ala. Varem oli Soome munade ostja, peamiselt Venest. Alles 1929. a. tarvituselevõetud preemiatemaksimine muutis olukorra ja algas kanamunade väljavedu, mis näitas hoogsat kasvu. Väljavedu oli:

1930 a	0,4 milj. kg	6 milj. Smk.
1931 "	1,9 " "	26 " "
1932 "	6,8 " "	88 " "
1933 "	10,0 " "	133 " "
1934 "	10,0 " "	123 " "
1935 "	8,7 " "	113 " "

Kanamunade väljaveos oli 1935. a. üksikute riikide osatähtsus järgmine: Inglise 49,4%, Saksa 41,5%, Tšehhosl. 49%, Hispaania 1,5%, Šveits 1,5% ja teised riigid 1,2%. Ostjaist riigest on mõlemal suuremal ostjail Inglise ja Saksal — arenemisel oma kanakasvatus, mis on kujunemas suureks võistlejaks impordile. On kõigiti tõenäoline, et sel ajal tuleb Soomele arvestada tagasiminekut, kuigi alates 1934. a. lõpust võib konstateerida väiksest hinnatõusu. Lähem tulevik peab näitama, kas tõusu põhjused on püsiva ilmeha või on see seletatav samuti ainult 1934. a. halva saagiga. Saksa, kui ostja riik, on igatahes oma ostudega läinud tugevat kitsenduse teed. 1929. a. ostis Saksa üldse kanamune 168,1 milj. kg., iga aastaga on see kogus läinud tagasi ja 1935. a. ulatus see ainult 64 milj. kg-le.

Sealiha väljavedu arenes Soomes ka alles preemiade sisseseadmisega 1929. a. Väljavedu kujunes viimaseil aastail järgmiselt:

1930 a.	0,9 milj. kg	5 milj. Smk. väärtuses
1931 "	1,7 " "	20 " "
1932 "	2,0 " "	22 " "
1933 "	2,7 " "	33 " "
1934 "	1,7 " "	23 " "
1935 "	2,6 " "	23 " "

Sealiha üldtoodang kasvas tegelikult neil aastail enam, kui seda näitavad väljaveoarvud. Varemalt vedas Soome sealiha veel sis-

se, näit.: 1929. a. üle 2 milj. kg. — see sissevedu on nüüd lõppenud täiesti. Sealiha peaturgudest on Inglisele domineeriv tähtsus. Kontingentimise teel on aga väljavedu Inglise viimaseil aastail kärbitud tugevasti ja see ei ole jäänud mõjuta Soome sigadekasvatusele. Hinnad on surutud väga madalale ja paljud on lõpetanud sigadekasvatuse. Viimaseil ajal on leitud küll võrdlemisi hea turg sealiha Rootsile, kuid seda peetakse ajutiseks, sest et Rootsil on tegelikult endal sel ajal ületoodang. Praktiliselt seisukohalt oleks soome lihale loomulik turg ainult P.-Rootsil, kuhu seda on müüdnud ka varem soodsamate transpordiolude tõttu.

Muu liha. Peale sealiha veab Soome välja ka looma- ja põdraliha. Ostjaiks maailks on siin peamiselt Rootsi ja Norra, viimane ostab enam põdraliha. Väljavedu ei ole eriti suur, kuid see näitab viimaseil ajal kasvu. Loomaliha väljavedu tõusis 1935. a. 1,4 milj. kg-le ja põdraliha väljavedu 0,9 milj. kg-le.

Nahad ja karusnahad. Nahku ja karunahku, viimaseid eriti rohkesti viimaseil aastail, veab Soome välismaale võrdlemisi suurte summade eest. 1935. a. oli selle rühma väljaveo väärtus 87 milj. Smk. ja siin on olemas veel suuri väljaveateid. Palju lootusi pannakse karusloomade kasvatusele, mis oli õige hoogus viimaseil aastail, kuid ei ole jõutud veel kaugeltki nii kaugale, kui seda võimaldavad looduslikud tingimused. Oluline on siin veel see asjaolu, et Valitsus ei toeta neid üritusi omalt poolt mistõttu neil tuleb arenda oma jõul.

LEEDU.

Leedu võieksport. — *Lithuanian Butter Exports.*

Leedu piimaasjandus on teinud iseseisvuseaastail suuri edusamme. 1923.—35. a. anti riigi poolt toetusi meiereide asutamiseks, eriteadlastekaadri loomiseks ja ülalpidamiseks, hindade alalhoidmiseks jne. — umbes 53 milj. liiti. Peale selle investeeriti auru- ja käsimiereide ehitistesse umbes 20 milj. liiti laenkapitali. 1935. a. tegutses Leedus 212 meiereid ja üle 1800 kooorelahutuspunkti, kuhu töid piima üle 100 000 piimatooja 280 000 leh-malt.

1935. a. oli võieksporti suhtes rekordne.

Eksporditi 238 211 cwt. võid ehk 12 101 163 kg., 1934. a. — 188 778 cwt. ehk 9 589 948 kg. Nii tõusis 1935. a. eksport 26,19% (1934. a. oli ekspordi suurenemine 10,55%). Statistika keskbüroo andmel on Leedus 750 000 leh-ma, kusjuures keskmine piimatoodang leh-malt ületab 1300 kg. Seega tõuseb üldine piimatoodang umbes 1 miljardi kg, millest umbes 30% läheb ekspordivõid valmistamiseks.

Sortide järgi eksporditi 1935. a. võid — I s. 85,94%, II s. — 13,47% ja III s. — 0,59% (1934. a. olid need arvud vastavalt:

73,34%, 25,54% ja 1,12%). 1932. a. eksporditi 1 sorti võid 47,85%. Nii tõusis kolme aasta jooksul või ka kvaliteediti.

Kuna Leedu võitoodang on suvekuul mitu korda suurem kui talvel, siis tehakse ka siin suuri pingutusi toodangu tasakaalustamiseks. Kahel viimasel aastal eksporditi Leedust võid kuude järgi:

	1935 a.		1934 a.		%
	cwt.		cwt.		
jaanuaris	5 679		6 282		— 9,60
vebruaris	7 210		5 485		+31,50
märtsis	8 986		6 549		+36,45
aprillis	12 447		9 256		+34,47
mais	18 885		20 251		— 6,75
juunis	27 094		29 793		— 9,06
juulis	42 173		33 720		+25,10
augustis	31 694		22 624		+40,10
septembris	30 336		20 408		+48,70
oktoobris	29 710		18 682		+59,50
novembris	13 848		9 173		+51,00
detsembris	10 200		6 605		+54,41
Kokku	238 212		188 778		+26,19

Jaanuari toodangu vähenemine on vaid näiline, sest 1935. a. on arvestatud 4 nädala ekspordit, 1934. a. aga 5 nädala. Mai ja juuni toodang vähenes hilise kevade tõttu: karjamaid oli vähe rohtu, söödatagavarad aga olid lõppenud. Aasta teisel poolel oli toodang pisivalt suurem. Üldiselt suurenes toodang aasta algul võrreldes eelmise aastaga, kuid on siiski 5—7 korda väiksem kui kesksuvel. Detsembri suurenemine oli juba olulisem. Seemini ei ole talvekuul olnud säärast suurenemist. 1936. a. algus on hea. Võrreldes 1935. a. on jaanuaris ja veebruaris 1936. a. võieksport 40% suurem.

Viimase viie aasta jooksul on leedu või ositus välisurgudel muutunud tunduvalt. Kuni 1931. a. veeti $\frac{1}{4}$ kogu võist Saksa. Alates 1931. a. peale Saksa turu sulgemist hakkas suurem osa võist minema teistele turgudele, nagu Inglisse, Šveitsi, Belgiasse ja Prantsusse.

	1931. a.		1932. a.		1933. a.		1934. a.		1935. a.	
	cwt.	%	cwt.	%	cwt.	%	cwt.	%	cwt.	%
Inglisse	32 865	22,3	72 671	39,8	108 829	63,4	145 951	77,3	182 535	70,6
Belgiasse	26 636	18,1	10 028	5,5	18 089	7,7	21 868	11,6	11 186	4,7
Tšehhoslov.	3 009	2,0	293	0,2	1 560	0,9	4 868	2,6	5 926	2,5
Saksa	66 993	45,5	98 946	51,4	42 092	24,7	1 322	0,7	172	0,1
Prantsusse	5 816	4,0	8 708	2,0	1 738	1,0	760	0,4	38	0,07
Šveitsi	11 245	7,7	660	0,4	—	—	—	—	—	—
Mujale	678	0,4	1 839	0,7	3 944	2,3	14 010	7,4	38 305	16,1
Kokku	147 262	100	182 695	100	170 752	100	188 799	100	238 212	100

Kuid need turud, peale Inglise, jäid ruttu kitsaiks ja leedu või on suunatud viimaseil aastail peamiselt Inglisse. Üksikuid aastail on eksporditud Leedust võid: (vt. tabel).

Nagu näeme, on läinud Saksa, Prantsuse ja Šveitsi turud leedu võile kaduma, Belgiasse ja Tšehhoslovakkiasse läheb väike osa. Leedu või eksport Inglisse suureneb seevastu järjekindlalt, ulatudes 77—76% ni kogu võieksportist. Inglise turu osa on muutunud samaseks, nagu varem oli Saksa. Euroopa turgude kitsenemisel on piütud mahutada võid järjest enam väljaspoole Euroopat. 1931. a. võtsid need turud leedu võid 680 cwt., 1935. a. aga juba üle 38 000 cwt. Neist turgudest on tähtsaimad Süüria, Egiptus ja eriti Palestiina, kuhu võieksport suureneb iga aastaga. Ka on veetud palju võid läinud aastal P.-Ameerikasse. Peale selle on mahutatud väiksemal määral võid L.-Ameerika ja Aafrika turgudele. Üldse ekspordis 1935. a. Leedu võid 20 turule. Tung uutele turgudele on arusaadav, sest Leedu või sõltuvus Inglise turust on liiga suur. Ei ole ununenud suur löök, mis tabas Leedut peekonikontingentide kehtimapanekul Inglise.

Võihinnad maailmaturul hakkasid langeda 1929. a. Kuna Leedu võitoodang tõusis iga aastaga, saadi üldsummas ikkagi enam ekspordi suurenemise läbi. 1931. a. või eest saadud summa oli rekordne, ulatudes 47 milj. litini. See ei vähenenud ka 1932. a., sest tol aastal oli Leedu võimalus vedada Saksa odava tolliga 5 000 tn võid, mis moodustas poole kogu ekspordist. Kuid 1933. a. langes või eest saadud summa 23 milj. litini, 1934. a. — isegi 14 milj. litini, mida põhjustasid äärmiselt madalad võihinnad maailmaturul. Kogu 1935. a. jooksul olid võihinnad kõrgemad. Üldiselt saadi 1935. a. võieksportist 24 milj. litti. Selle tagajärjel tuli ka valitsusel juurdemaksudeks võieksportile kulutada vähem

kui 1934. a. Nii kulutati juurdemaksudeks 1934. a. 14,5 milj. litti, 1935. a. — 9,3 milj. litti, kuigi koguselt oli võiekspordit märksa suurem. Keskmiselt tuli 1934. a. maksta juurde 1 kg-lt 1,51 litti, 1935. a. — 0,77 litti.

Praegu makstakse Leedus piimatüingule ekspordivõti 1 kg. eest: I sort — 2,75 litti, II sort — 2,60 litti, III-at sorti võid tänavu ei ekspordita.

Lietuvos Bankas'e (emissioonipanga) tegevus. — Activity of Lietuvos Bankas.

Lietuvos Bankas'e kullafond oli 1935. a. viimasele veerandil peale valuutakitsenduste kehtimapanemist 2 milj. liti võrra suurem ning ulatus 1. I 1936 36,2 milj. litini, mis tase mel püsis kogu jaanuari. Välisvaluutafond tõusis oktoobris l.a. 6 milj. litilt 9,9 milj. litini 1. I 1936. Paberraha kate kullas oli 1936. a. algul 35%, kullas ja välisvaluutas kokku — 45%. Paberraha oli ringvoolus 1935. a. lõpul 103,5 milj. litti 88 milj. liti vastu 1934. a. lõpul.

90 milj. liti vastu 1934. a. lõpul. Laenude summa oli kogu aasta õige püsiv ja moodustas 11 milj. litti.

Lietuvos Bankas'e krediitid üksikuile majandusaladele suurenesid 1935. a. lõpul tunduvalt põllumajandusele (eriti põllumajandussaaduste väljaveoks) ning vähenesid krediitasutisile (krediitid põllumajandusele moodustasid 43,4% kogu Lietuvos Bankas'e krediitidest ning on seega lähemenud 1930. a. normidele).

Diskonto oli 1935. a. lõpul 91 milj. litti

Eesti Väliskaubanduse bilanss tähtsamate riikidega veebruaris ja kahel kuul 1934.—36. a. 1000 kr-des.

Estonian Trade Balances with Principal Countries, February and 1. I.—29. II. 1934—36 (in 1000 kr.)

	Veebruar			1. I. — 29 II.				February			1. I. — 29 II.				
	Aasta	Väljavedu	Sisavedu	Saldo	Väljavedu	Sisavedu		Saldo	Year	Exports	Imports	Balance	Exports	Imports	Balance
ÜLDSE — TOTAL	1936	5 809	5 396	+ 413	12 009	11 489	+ 520	Taani . . .	1936	78	154	- 76	106	247	- 141
	1935	4 692	4 207	+ 485	10 628	9 161	+ 1 467	Denmark	1935	51	75	- 24	158	193	+ 25
	1934	3 266	3 035	+ 221	6 960	6 987	- 7		1934	85	45	+ 40	194	141	+ 53
Sellest — Thereof:								Holland . . .	1936	58	164	- 106	123	315	- 187
Briti — United Kingdom	1936	1 945	920	+ 1 025	8 722	2 028	+ 6 694	Netherlands	1935	97	72	+ 25	225	181	+ 94
	1935	2 304	651	+ 1 653	5 038	1 579	+ 3 459		1934	54	36	+ 18	114	87	+ 27
	1934	1 235	409	+ 826	2 482	1 079	+ 1 403	Belgia . . .	1936	219	105	+ 114	586	195	+ 391
Saksa — Germany	1936	1 167	1 682	- 515	2 726	3 235	- 509	Belgium	1935	48	97	- 49	184	252	- 68
	1935	786	1 015	- 229	1 683	2 128	- 445		1934	53	77	- 24	169	177	- 8
	1934	698	640	+ 28	1 490	1 786	- 276	Poola . . .	1936	69	24	+ 35	138	60	+ 88
U. S. A. . . .	1936	125	650	- 525	260	1 291	- 1 031	Poland	1935	10	131	- 121	63	250	- 184
	1935	164	441	- 277	208	891	- 683		1934	78	96	- 18	127	188	- 61
	1934	30	383	- 388	79	669	- 590	Norra . . .	1936	179	18	+ 161	311	24	+ 287
Läti — Latvia	1936	55	77	- 22	129	769	- 640	Norway	1935	49	3	+ 46	126	6	+ 120
	1935	326	106	+ 220	445	182	+ 263		1934	94	2	+ 92	195	10	+ 185
	1934	316	259	+ 57	599	354	+ 245	Itaalia . . .	1936	60	39	- 29	355	94	+ 261
Prantsuse — France	1936	314	83	+ 231	713	366	+ 347	Italy	1935	38	30	- 42	457	168	+ 289
	1935	85	172	- 87	523	485	+ 38		1934	11	46	- 35	51	95	- 44
	1934	228	200	+ 28	482	508	- 21	Tšehho-slovakkia . . .	1936	21	51	- 30	57	111	- 54
Rootsi — Sweden	1936	451	177	+ 274	963	306	+ 657	Czechoslovakia	1935	51	58	- 2	83	115	- 27
	1935	162	184	- 32	383	449	- 66		1934	12	84	- 72	15	130	- 115
	1934	105	89	+ 16	293	274	+ 24	Hispaania . . .	1936	36	23	+ 63	109	94	+ 15
Soome — Finland	1936	598	240	+ 358	914	402	+ 512	Spain	1935	16	1	+ 15	42	5	+ 37
	1935	154	168	- 14	346	316	+ 30		1934	7	17	- 10	135	41	+ 94
	1934	87	126	- 39	158	261	- 103	Leedu . . .	1936	33	9	+ 24	53	116	- 63
N. S. V. L. — U. S. S. R.	1936	113	172	- 59	187	367	- 180	Lithuania	1935	44	34	+ 10	77	65	+ 22
	1935	98	187	- 71	141	318	- 177		1934	6	1	+ 5	10	12	+ 7
	1934	30	130	- 100	52	385	- 233	Šveits . . .	1936	10	34	- 24	14	57	- 43
								Switzerland	1935	6	58	- 52	9	109	- 100
									1934	6	53	- 47	6	84	- 78

Sobiva materjali

kevadrüetuseks

leiate

A/S. „TEKLA”

riideäridest:

Tallinn, Valli 10
Tallinn, Suur Karja 15
Haapsalu, Ehte 2
Kuressaare, Kauba 2
Mustvee, Tartu 15
Narva, Peetri pl. 2.
Petseri, Kaubarida 6/7
Pärnu, Vee ja Pika t. nurgal
Rakvere, Turuplats
Valga, Kesk 14
Viljandi, Tartu 6-a
Võru, Jüri 5-a

Jälgige meie vaate-
akende kevadreklaami
ja külastage meie ärisid

• ostukohustuseta. •

Thomas Clayhills & Son

TALLINN

Speditsoon • Laevaagentuurid • Prahtimised

*Omad laod otseühenduses raudteega. Omad
puksiiriaeva korralised laevalhendused:*

TALLINN — STOKHOLM
TALLINN — STETTIN
Telefonid: 435-58, 435-26

KAUPADE OSAKOND:

*Heeringad, sool, suhkur, riis, jahu,
tõrv, seebikivi, koloniaalkaubad.
ÕLID.*

KAUPADE EKSPORT

Telefon 435-25.

*Auru- ja sepaõed, koks, küttepuid, ehi-
tusmaterjalid.*

METSA EKSPORT OSAKOND

Telefon 435-23

Telegrammi aadress: CLAYHILLS — TALLINN

Briti-Eesti
metsatööstus A-s.

(British-Estonian Timber Co Ltd.)

TALLINN,

Estonia pst. 15-1.

Telef.: 469-51 ja
469-57.

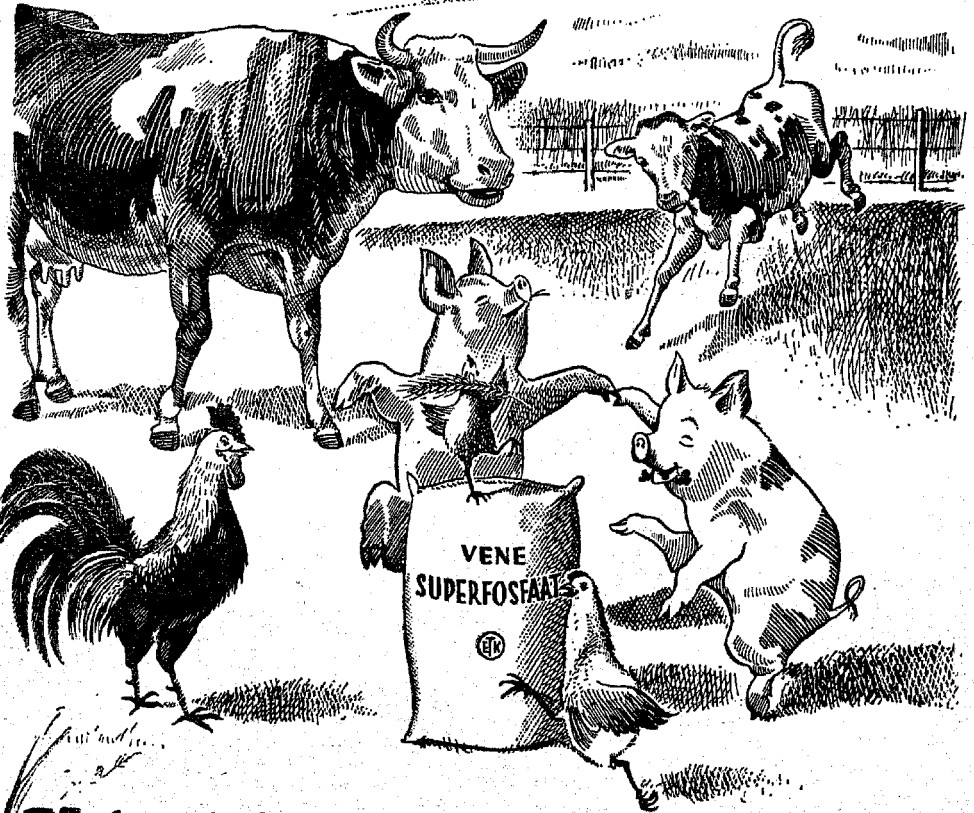
AKTSIASELTS
TALLINNA PABERIVABRIK
E. J. JOHANSON

*Ekspert of Writing, Bond, Printing,
Drawing Paper and Postcard Boards
Superior qualities.*

REPRESENTATIVES:

Baltiska Pappersbrukens A/B, Stockholm; T. Rasmussen & Co. Ltd.,
London; Max Greene & Co., Rotterdam; Arnold Kern & Sohn, Ham-
burg. Anciens Ets. De Bièvre, Rothstein & Co. Paris.

VE NE SUPERFOSEAT

Viljeldab põldu ja rohumaad
Suuremüük ETK-s.